

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Zganimo se (K vprašanju naših javnih del)

Sedaj, ko so se vode po večini že otekale, nam je šele jasna vsa ogromna puščavščina, ki so jo septembarske povodni prizadejale naši deželi. Tudi gradbeni minister g. dr. Srkulj, ki ga je kraljevska vlada poslala, da se na lastne oči prepriča o ogromni škodi, je imel priliko čuti jok in vzdihovanje težko prizadetega ljudstva. Nedvomno bo država priskočila našemu ljudstvu v njegovi stiski na pomoč. Prav ta katastrofa pa je sprožila in ponovno načela veliko in važno vprašanje, ki ga vseh 15 let, odkar obstoja naša država, rešuje, toda le z neznatnimi uspehi, namreč vprašanje javnih del. Z državno pomočjo, s pomočjo naših samouprav in v glavnem z marljivim delom ljudstva samega bo letošnja škoda popravljena in že prihodnje leto bo tam, kjer so letošnji september besneli neukročeni elementi, zorelo žito na njivah in bodo cvetele polja in travniki.

Ali če bo škoda že popravljena, moramo pa sedaj takoj pričeti misliti, na kakšen način bi tudi za bodoče preprečili podobne nesreče ter tako dvignili varnost življenj in domov ter donosnost naše zemlje. Vprašanje javnih del je veliko. Obsega tako našo deželo kakor vso državo in ves svet. Kamorkoli pogledamo, povsod vidimo, da so javna dela še najuspešnejše sredstvo v borbi proti krizi in brezposelnosti. Roosevelt v Ameriki išče milijonov brezposelnih dela in zaslužka pri javnih delih. Tako grade Amerikanci sedaj ogromne jezove in prekope, izpreminjajo pustinja v plodna polja in pogozdujejo širne goščave. Stotisoče je že našlo pri teh delih zaslužka in še ga bodo našli. Ali naj omenjamo samo veliko kulturno delo, ki ga je naša sosedna Italija izvršila z osušitvijo Pontinskih močvirij, z razširjenjem cestnega omrežja, s pogozdevanjem in velikopotezno elektrifikacijo? Prav sedaj se v Holandskem vrše dela za osušitev Zuiderskega jezera. Pogledimo v Rusijo, kakšna ogromna javna dela se urednikujejo tam! Pa to so samo najbolj vidni primeri.

V Jugoslaviji imamo okoli 250.000 brezposelnih, od teh samo v Sloveniji 40.000. In to so samo pravi brezposelni, moški delavci, ki bi radi delali, pa ne najdejo prilike, da bi si z delom služili svoj kruh. Na drugi strani pa imamo v državi in Sloveniji vse polno stvari, ki naravnost kriče po izboljšanju, kriče po delavnih rokah, kriče po javnih delih. Ogromen je račun, če pomislimo, da izgublja Jugoslavija dnevno okoli 2 milijona delovnih ur. Slovenija pa nad 500.000! To je neizmerna izguba na narodnem bogastvu in narodnih močeh, ki bi se dale vse drugače na koristen način uporabiti. Manjka pa le organizacije, ker kapital bi se za taka dela moral dobiti.

Tudi v Sloveniji imamo polno zemlje, katere donosnost bi mogli dvigniti. Letošnja povodenj je hudo prizadela Barje in vsi so soglasni v tem, da bi povodenj niti za polovico ne bila tako huda, če bi bila Ljubljana že regulirana. Koliko imamo delavcev, ki bi radi delali pri regulaciji Ljubljane, ta se pa vleče z vso počasnostjo. Koliko bi pridobilo na vrednosti in plodovitosti Barje, če bi bila Ljubljana regulirana in če bi bili urejeni vsi nešteti hudourniki in jarki, ki ga namakajo. Saj bi se Ljubljansko barje dalo spremeniti z vztrajnim delom v eno najbolj plodnih polj v Sloveniji.

Povsod po deželi naletimo na isti problem. V vsaki občini imamo brezposelne, na drugi strani pa zemlja kriči po melioraciji, hudourniki niso urejeni, ni vodovodov, reke niso regulirane, pogozdovanje bi bilo treba pospešiti, manjka cest itd. Vsaka občina bi si morala napraviti nekakšen deloven načrt, da bi zaposlila svoje brezposelne. Predvsem bi se seveda morala vršiti taka dela, ki bi bila produktivna ali pa ki bi služila prometu. In ravno ta dela zahtevajo odstotno najmanj izdatkov. Vsak naš brezposelni človek bi bil zadovoljen, če dobi pri javnih delih hrano in prenočišče ter vsaj kovača na dan. Znan nam je primer, da je voda odnesla leseno brv med dvema slovenskima občinama in da sta se ti dve občini dolgo pravdali, katera izmed njiju naj napravi to brv. Stvar je prišla celo v Belgrad pred ministrstvo. Ali ne bi bilo bolje, da bi obe občini dali domačim brezposelnim nekoliko zaslužka? Brezposelni bi nasekali v gozdu potrebnega lesa in z domačimi sredstvi napravili novo brv. Vsi bi bili zadovoljni, ker bi našli zaslužek, obe občini pa bi si prihranili nepotrebne pravdne stroške. Ne smemo se zanašati za vsako malenkost na državo ali banovino. Manjša javna dela morajo občine same z lastnimi deli izvesti in le če je potrebna večja podpora, morata priskočiti država in banovina na pomoč. Občine naj same zaposlujejo brezposelne pri trebljenju manjših jarkov, pri urejanju hudournikov in podobnih delih.

Kakor bi morala vsaka slovenska občina imeti deloven program, tako ga mora imeti tudi banovina za večja dela v deželi. Regulacija Ljubljane v mestu in njena poglobitev čez vse Barje ter naprava nekaterih mostov — od Vrhnike pa do Ljubljane je čez Ljubljano samo en most — zgradba avtomobilske ceste od Litije do Radeč, regulacija Savinje, vodovod v Suhi Krajinji, regulacija Mure, vse to bi moralo spadati tudi v banovinski program in seveda tudi v državi. Ne bi bilo treba uvažati pri nas pritičnega dela za brezposelne, zakaj če bi se pričela ta javna dela, bi nedvomno vsi brezposelni v Sloveniji radi prišli za lopato in odpadla bi potreba po podeljevanju podpor, ki po velikem delu gredo v nič. Ne podpor, ampak dela je treba ljudem! In s temi in še drugimi javnimi deli bi se lice dežele znatno spremenilo. Vrednost zemlje bi se dvignila, oživila bi pa tudi kupčija in naraslo bi splošno blagostanje.

Enake naloge ima tudi država, le še bolj širokopotezno. Že leta in leta čakamo na direktno železniško zvezo z morjem. To ogromno javno delo se mora čimprej izvesti. Drugo veliko javno delo, ki ga bo morala država slej ali prej urediti, je poglobitev Save od Siska do

Danes se bosta sestala Aleksander in Boris, kralja vseh južnih Slovanov

Kralj Aleksander se klanja spomina junaških dobrovolcev

Bukarešta, 2. oktobra. (a) Včeraj dopoldne ob 11 so prispeli za romunskim dvornim vlakom iz Erdelja, kjer so prebili dva dneva na lovu, v Medžidžijo, Nj. Vel. kralj Aleksander, kralj Karol in kraljica Marija. Na postaji so jih sprejeli ministri dvora g. Antić, maršal dvora general Dimitrijević, poslanik Čolak Antić in adjutanta gg. Saric in Grubišić. Nato so se odpeljali pred spomenik padlim vojakom prve srbske dobrovoljske divizije v Dobruđi. Nj. Vel. kralj Aleksander je obhodil častno četo, se udeležil spominke svečanosti padlim vojakom in položil lovorjev venec na spomenik. Zraven venca Nj. Vel. kralja so položili tudi vence zunanega ministra g. Jevtića, našega poslanstva in naše kolonije.

Suvereni so nato med burnim pozdravljanjem prebivalstva in zasipani s cvetjem ob 12.30 zapustili Medžidžijo in se odpeljali z dvornim vlakom v Bazaldžik, kamor so prispeli ob 16.45. Na postaji so jih sprejeli predsednik občine, častniki garnizije, civilne oblasti in veliko število meščanov. Iz Bazaldžika so se nato odpeljali z avtomobilom, ki ga je šofiral kralj Karol, v двореc kraljice Marije v Balčiku na Črnem morju, kamor so prispeli ob 17.30. Pred vhom v двореc sta jih sprejeli kraljica-mati in nadvojvodinja Olga. Zvečer je priredila kraljica-mati v dvorcu Balčiku večerjo na čast Nj. Vel. kralju Aleksandru in kraljici Mariji. Na večerji so bili tudi ministri dvora g. Antić, maršal dvora general Dimitrijević, adjutanta Savić in Grubišić, poslanik Čolak Antić in svetnik zunanega ministrstva Nović. Kralj Karol se danes vrne v Bukarešto, Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija se pa popoldne ob 16 odpeljeta z rušilcem »Dubrovnik« v Evksinograd.

Varna pričakuje

Varna, 2. oktobra. m. Po nalogu kralja Borisa je včeraj popoldne odpotoval v Balčik, kjer se je mudil naš kraljevski par, adjutant polkovnik Panev, ki je takoj po svojem prihodu v Balčiku stopil v zvezo z maršalom dvora, generalom Dimitrijevićem. Na tem sestanku se je določil program za bivanje kralja Aleksandra in kraljice Marije v letni rezidenci kralja Borisa v Evksinogradu. Adjutant kralja Borisa se je po tem sestanku takoj vrnil v Evksinograd, kjer je sporočil kralju Borisu točno o svojih razgovorih z maršalom dvora in o prihodu našega kraljevskega para. Okoli polnoči je bilo izdano iz kraljevskega dvorca uradno poročilo o sestanku kraljevega adjutanta Paneva z maršalom dvora Dimitrijevićem. V komunikaciji se nadalje izjavlja, da je želja kralja Aleksandra in Borisa, da je ta sestanek v Evksinogradu čisto intimnega značaja. Radi tega sestanku ne bosta prisostvovala zunanja ministra obeh držav. Za prihod našega kraljevskega para so se v Varni zelo pripravljali. Že včeraj popoldne je bila vsa obala okrašena z jugoslovanskimi in bolgarskimi zastavami. Ker je bil napovedan prihod našega kraljevskega para prvotno za danes popoldne med eno in drugo uro, se je zbrala na obali nepregledna množica ljudi, ki se je le nerada razšla, ko je zvečala, da je prihod našega kralja in kraljice preložen na jutri popoldne, ki sta se danes mudila na kosilu pri kraljici materi na Balčiku. Za prihod naše kraljevske dvojice se vršijo v Bolgariji velike priprave tudi v samem dvorcu Evksinogradu, kamor sta prispela tudi princ Ciril in princeznja Eudokija, brat in sestra bolgarskega kralja Borisa.

Malinov:

»Praznik dveh narodov«

Varna, 2. oktobra. (a) Predsednik narodnega sobranja Aleksander Malinov je dal danes poročevalcem soljskih listov tole izjavo:

Sestanka Nj. Vel. kralja Borisa in kraljice Ivane z Nj. Vel. jugoslovanskim kraljem Aleksandrom in kraljico Marijo v Evksinogradu se morata veseliti oba naroda. Ta sestanek bo le pospešil toli željeno zблиžanje med obema slovanskima narodoma.

Ljubljane, tako da bo tudi tu zmožna za to-vorni promet. Leto za letom žalostno gledamo, kako nam tuji, ki prihajajo k nam z avtomobili — in ti so najbolj petični — uhajajo čez našo zemljo v Italijo, mesto da bi se ustavili v Sloveniji in nadaljevali svojo pot proti Dalmaciji. Zakaj? Ker nimamo avtomobilskih cest. Prva točka Mussolinijevnega delovnega programa je bila zgradba avtomobilskih cest, ki jih ima Italija sedaj že na tisoče kilometrov. Tudi mi bi jih imeli, če bi imeli pred leti nekoliko volje in programa in vsi ti Avstrijci, Nemci, Čehi, Madžari, ki beže z naših cest, bi gotovo raje šli na bližnji naš Jadranski morje pa v Italijo. Tudi dobre ceste so donosne, samo napraviti jih je treba.

Vse polno podobnih nalog čaka državo še na jugu. Mesto, da bi pošiljale južne pokrajine v Slovenijo tisoče svojih brezposelnih, ki tukajšnje brezposelnost le še večajo, naj bi jih država zaposlila pri koristnih javnih delih, kakor pri zgradbi prekopov v Vojvodini, pri osuševanju tamkajšnjih močvirij, pri zgradbi nujno potrebnih pristaniških naprav v Dalmaciji, pri kolonizaciji v Južni Srbiji, ki je problem zase in prav tako važen itd. Vseh omenjenih 250.000 brezposelnih bi tako ne bilo samo odveč, temveč bi se izkazali za nujno potrebne pri dvigavanju narodnega blagostanja. Javna dela bi te brezposelne vrnila družbi in narodu kot koristne člane.

Odločilne ure na obali Črnega morja Europa zre v Varno

Po najnovejših vesteh iz uradnega romunskega vira v Balčiku je bil prihod Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije v Evksinograd odložen do jutri popoldne. Jugoslovanska suverena prispeta v Varno jutri ob 14. uri.

Odhod iz Balčika je bil odložen zato, ker je romunska kraljica mati izrazila željo, naj bi njena hčerka, jugoslovanska kraljica Marija ostala še en dan pri njej v Balčiku.

Jugoslovanskim suverenom in romunskemu kralju Karlu je bil včeraj v Balčiku prirejen svečan sprejem. Visoki gosti so se vozili v avtomobilih, obdani s častno konjenico skozi goste vrste meščanov in kmetov v narodnih nošah. Množica je na vsej poti vihrano pozdravljala suverene.

Danes dopoldne je bila v čast jugoslovanskih suverenov v Balčiku velika vojaška parada. Romunske čete so defilirale pred jugoslovanskimi in romunskim kraljem na glavnem trgu. Tudi topot so bili jugoslovanski suvereni deležni vihranih pozdravov in ovacij s strani romunskega prebivalstva.

Balkanski pakt miru

Bukarešta, 2. oktobra. m. Romunska javnost, ki je tako prisrčno sprejela naš kraljevski par, se izredno zanima za nadaljnje potovanje kralja Aleksandra in kraljice Marije. Javnost predvsem zanima sestanek kralja Aleksandra s predsednikom turške republike Kemalom pašo. V najvažnejših bucareških političnih krogih se bodoči carigradski sestanek že danes zelo živahno komentira. Tako pravijo v teh krogih, da bo prišlo do carigradskega sestanka dveh suverenov neposredno po podpisu grško-turškega pakta, ki je napravil tako senzacionalen vtis na mednarodno javnost po izjavi turškega ministrskega predsednika je Turčija pripravljena skleniti slične pakte tudi z vsemi ostalimi balkanskimi državami. Sklenitev takega pakta z Jugoslavijo in Rumunijo in z ostalimi balkanskimi državami je velevažen dogodek v razvoju balkanske politike. V takem balkanskem Lokarnu bi se znatno zboljšal položaj na jugovzhodnem delu Evrope in bi se tako vsaj na enem delu našega kontinenta ustvarilo znošnejše ozračje. V takih razmerah je sestanek kralja Aleksandra s Kemalom pašo po izjavi teh romunskih krogov izrednega pomena. Ta sestanek bo vsekakor v mnogotežni olajšal priprave za sklenitev sporazuma med dvema velevažnima skupinama: na eni strani Male zveze, na drugi strani pa Grčije in Turčije. Do take zveze bi tudi ostale balkanske države nikakor ne mogle ostati ravnodušne in bi se ji morale priključiti.

Turčija v pričakovanju

Istanbul, 2. oktobra. m. Radi predstoječega obiska jugoslovanskega kralja Aleksandra se v javnosti mnogo razpravlja o novi boljši ureditvi odnosov med balkanskimi državami. Priprave za obisk kralja Aleksandra so v polnem teku in bo naš kraljevski par v nekdanji sultanovi prestolici lepo in dostojno sprejet. Časopisi objavljajo že sedaj zelo dolge članke o kralju Aleksandru. Tako piše vladni list »Vakit« v dolgem članku o obisku

Kakšna bo avstrijska ustava?

Tri zbornice - krepka vlada

Dunaj, 2. oktobra. (a) »Innsbrucker Nachrichten« prinašajo nekatere podrobnosti o avstrijski ustavni reformi, ki ima v načrtu ustanovitev treh zbornic: 1. stanovskega sveta, 2. deželnega sveta in 3. nacionalnega sveta v omejenem obsegu, nad vsemi bi pa bil državni svet.

Vsaka vrsta stanovskega sveta bi se razdelila v dva odseka za nameščenice in delodajalce. Deželni svet bi štel 18 članov, to je po 2 iz vsake dežele. Nacionalni svet bi imel 60 članov, ki bi

Za prihod jugoslovanskega kralja Aleksandra in kraljice Marije v Evksinograd vlada v Varni veliko zanimanje. Vse prebivalstvo se raduje tega poseta. Bolgarski krogi smatrajo, da bo jutrišnji sestanek med jugoslovanskim kraljem Aleksandrom in bolgarskim kraljem Borisem velikega pomena za zблиžanje obeh bratskih narodov.

Uspeh politike miru

Varna, 2. oktobra. m. Drugi sestanek bolgarskega kralja Borisa in jugoslovanskega kralja Aleksandra, kakor tudi predstoječi sestanek jugoslovanskega predsednika turške republike Kemala paša, se tolmači v vseh političnih krogih kot največja manifestacija za zблиžanje balkanskih držav. Po dolgoletnih naporih in konferencah za sklenitev balkanskega sporazuma je sedaj napočil čas, da so najvišji činitelji vzeli to zadevo v svoje roke. Ze postavitev vprašanja za sklenitev balkanskega sporazuma je sama na sebi velik uspeh politike miru in dobrih sosednih odnosov.

jugoslovanskega suverena med drugim tudi to, da se bodo 10. oktobra sestali v Ankari predstavniki Grčije, Turčije, Jugoslavije, Rumunije in Rusije. Na tem sestanku bodo razpravljali o sklenitvi političnega bloka med temi državami. List »Vakit« poudarja nadalje, da bo to velik korak h konsolidaciji evropskega miru posebno še, ker se interesi vseh navedenih držav popolnoma krijejo. List poroča nadalje, da je bivši grški ministriški predsednik Venizelos, ki se mudi v Turčiji, obiskal radi njenega načrta francoskega, angleškega in italijanskega poslanika v Ankari, s katerimi je dolgo konferiral.

Ankara - diplomatsko središče

Istanbul, 2. oktobra. m. Za obiskom kralja Aleksandra in kraljice Marije v Carigradu bodo v kratkem obiskali Ankaro tudi romunski minister Titulescu ter sovjetski državnik Molotov, Litvinov in Vorosilov. Vsi ti obiski se smatrajo tukaj za uvod za ustvaritev balkanske unije. Skoraj gotovo je, tako zatrjuje turški politični krogi, da bo v najbližji bodočnosti prišlo do cele vrste najbližjih sporazumov, ki bodo združili države petih, ali pa morda šestih narodov, če se bo njim priključila tudi Bolgarija. Sporazumi bodo obsegali vse države od Baltika do Egejskega morja.

Sklenitev grško-turškega sporazuma, ki je sploščal nekoliko vznemirilo sosedne balkanske države, je dala inicijativo in želje tudi drugim sosednim državam, da sklenejo slične pakte. G. Venizelos, ki je sicer poudarjal, da se nahaja v Carigradu povsem privatno, kar pa ni verjetno, je vendar izjavil, da pomeni sklenitev grško-turškega sporazuma začetek nove dobe za konsolidacijo miru na Balkanu. Ta sporazum, izjavlja nadalje Venizelos, bo služil kot primer ostalim balkanskim državam, ki bodo sklepale podobne sporazume z Turčijo, odnosno z Grčijo, kar bo v najbližji bodočnosti privedlo do sklenitve sporazuma med balkanskimi narodi.

se izvolili po popolnoma novem volilnem redu. V glavnem bi stopil na mesto osebnega glasovanja sistem volitev po listah. Najnižja starost volilca bi bila 30 let. Volilci iz vrst velikih davkoplačevalcev in družinski očetje bi imeli posebne privilegije pri glasovanju. Nacionalni svet bi omogočal strankam nadaljnje delovanje.

Dalje bi bilo med člani državnega sveta 20 članov, ki bi jih imenoval predsednik republike iz vrst voditeljev delodajalcev in nameščenikov ter znanstvenikov. Zakonodajno oblast bi imele 3 zbornice, toda vlada bi imela pravico izdajati zakonske dekrete.

Preden bo vlada končno javno izdala novo ustavo, bo najbrž ustanovila deželne svete in stanovske svete za poskušno, da bo videla, kako se stvar obnaša.

Zedinjene države Kitaja

Stockholm, 2. oktobra. (a) Maršal Cangsulijang, ki stanuje v palači Haga, ki mu jo je dal na razpolago princ Gustav Adolf, je izjavil dopisniku lista »Dagens Nyheter«, da je smoter, za katerega se bori, združitev Kitajske. Maršal bi hotel, da bi imela Kitajska podobno ustavo kakor USA; centralizirana bi bila samo narodna obramba in zunanje zadeve, drugače bi pa posamezne dežele imele popolno avtonomijo.

Cangsulijang bo iz Švedske odpotoval v Moskvo in nato v Turčijo.

Nemiri na Kubi

Havana, 2. oktobra. (a) Kakor poroča Associated Press, je razburjenje v mestu doseglo višek. Po mestu se širijo vsi mogoči glasovi. Tako govorijo, da je sedanji predsednik odstavljen in da je na njegovo mesto prišel polkovnik Batista. Tudi govorijo, da so navadili na dragonsko vojašnico.

Dunajska vremenska napoved: Po prehodni motilvi mogoče z dežjem spremenljiva oblačnost in mrzlejšje vreme.

Slovenski romarji pri Sv. očetu

Rim, 2. okt. Danes ob osmih zvečer je sv. oče prejel v posebni avdijenci Jugoslovane, in sicer 150 Slovencev in 50 Hrvatov. Med Slovenci so bili vsi trije slovenski škofje, 25 slovenskih duhovnikov, od odličnejših laikov pa dr. Miha Krek, predsednik Katoliške akcije, odvetnik dr. Česnik, dalje slovenski pesnik dr. Alojzij Gradnik, podpredsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Papež je vsakemu posebej izjemoma podal roko, ki so jo vsi kleče pobožno poljubili. V svojem nagovoru je papež izrazil svoje posebno veselje, da vidi pred seboj prave Slovence in Hrvate iz Jugoslavije. Mo-

gočno je poudaril, da govore nekateri, da sv. oče ne ljubi Jugoslavije, in pristavil: »Povejte vsakemu, če bi prišli tudi angeli iz nebes bi ne govorili resnice, če bi trdili kaj takega. Dalje je izrekel blagoslov vsem navzočim, slovenski duhovščini, škofom in drugim. Prosil je, da sporoče blagoslov vsem iz Slovenije, Hrvaške, Jugoslavije. Spomnil se je v svojem nadaljnjem govoru katoliške akcije in prosil, naj se vsi zavzamejo zanjo. Papežev govor sta prevedla navzočim v slovenski jezik dr. Fabijan, v hrvaškem pa dr. Magjerac, rektor zavoda sv. Hieronima.

Praznik Vojne akademije

Vojna akademija. Najboljši dijak letnika, ki je dovršil Vojno akademijo in ki je sprejel častni meč od Nj. Vel. kralja, se zahvaljuje za darilo in v imenu vseh mladih častnikov pozdravlja kraljevega zastopnika generala Ječmeniča, prvega kraljevega adjutanta.

Blüml in Seipel

Te dni sta izšli Blümlovi knjigi: Dr. Rudolf Blüml: Prälai Dr. Ignaz Seipel. Ein großes Leben in kleinen Bildern. Carinthia, Klagenfurt, vez. 5 šil. Dr. Rudolf Blüml: Ignaz Seipel, Mensch, Christ, Priester in seinem Tagebuch. Verlag Hiltswerk für Schulsiedlungen, Wien. Bros. 4,50 šil., vez. 6 šil.

Zadnja slovenska studentovska generacija, ki je v letih tik pred plebiscitom odhajala s celovške gimnazije, se je najbolj razgubila in ostala povsod ob strani. Z razdejanjo tradicijo je usahnul marsikak talent in običal v senci.

Blüml je prišel do veljave. Doma je Blüml iz St. Pavla na Zili (roj. 1898). Oče, ki je bil kmetič in rokodelc, mu je letos umrl. Fant je prišel na gimnazijo in v Marjanišče v Celovec.

Skoraj vsi slovenski dijaki so študirali v Marjanišču. Zato sta bila dva prefekta Slovenca (med temi dr. Rožman in dr. Cukala), tudi sestre nekateri, hlapci pa vsi. Izmed teh je bil najslavnejši »Jahob« iz Zelezne Kaple, ki je Slovence po svoje protežiral. Ko je na jesen sadije prodajal, si je za to reč postavil vedno kakšnega Slovenca iz višje gimnazije. (To lepo službo je imel nekaj časa tudi sedanjí urednik »Slovenca« dr. Kuhar.) Nemcem pa je gledal neusmiljeno na prste:

»Si — si — si hom mi a cveck'n gstol'n!« Blüml pa se je prikupil sestram. Tako prijateljstvo pa je veljalo mnogo več kakor »Jahobov«; kajti sestre so imele lepša jabolka, bolj bel kruh in veliko kuhinjo, kamor so smeli le prav izvoljeni. Tak je bil zakristan — in ta je postal Blüml. Nežen je bil, prikupen in zgovoren. Se strogi ravnatelj, kanonik Pirker, mu je prijazno rekal:

»Na, mein Kutester!« To pa je bilo zelo častno. Zato ga je Blüml oponasal, stegoval sredinec na desnici, se praskal po temenu in zamahoval po sosedih, kakor gospod ravnatelj, po ministrantih, kadar se je z litinijami kregal:

»Mu-uder Gottes vom gutten Ratte!« Ko se je začela vojna, je nekoč hudo prestrašil svojo mežnarsko predstojnico, dobro, pa naivno sesiro Bertrando, ki je bila iz Lichtensteina:

»Schwester, Schwester,« je prisopihal za njo. »Ali veste nekaj groznega?«

Sestra Bertranda, ki je imela zgornja prednja zoba posebno dolga, ju je osuplo pomolila vanj. »Lichtenstein hat uns den Krieg erklärt.«

Baje mu je verjela in bila tako iz sebe nad nespetim lichtensteinsko diplomacijo, da je večer no motil raztreseno opravila in za ta greh še dolgo Blümla dolžila.

V marjaniški hierarhiji je zgodaj avanziral za senjorja. Tak »senjor« je bil velik gospod. Nadziral je mlajše dijake, s pretekotom sedel pri konferenci, smel piti in kaditi, na sprehode s palico hoditi, postelj mu je bila mehkejša, kruh vedno v krajini in vse porcije večje.

V šoli je bil seveda med prvaki, posebno pri tistih profesorjih, »pri katerih se ni bilo treba nič učiti, ampak samo misliti«. Tak je bil znani vsenemski politik dr. Angerer, ki je z drugošolci ves semester reševal vprašanje: Warum studieren wir Geschichte? pa sta z Blümlom cele ure modrovala.

V tretjem letu vojne so poklicali tudi njega. Ker so si smeli »enoletni prostovoljci« polk izbrati, je šel k zagrebškemu 53. Pred njim je šlo tja že več celovških slovenskih dijakov; med temi je postal najslavnejši, s številnimi kolajnami okinčani Blümlov vrstnik in sošolec lajtnant Lenart Trabesinger iz Tinja, ki je zdaj lajtnost pri Smarjeti v Rožu, sloviti pridigar in ljudski misijonar po slovenskem Koroskem.

Blümla so poslali v Feldkirch k cenzuri, koj po vojni pa je šel v bogoslovje v Maribor pa v Ljubljano. Med plebiscitom je deloval v Rožu in tako prišel v Sentjanž, kjer je pri Slemčevih našel dom in duhovno mater.

Leta 1922 ga je poslal škof na Dunaj. Njegov profesor, sedanjí kardinal dr. Imtizer, ga je spravil za domačega duhovnika k redovnicam presv. Srca Jezusovega, kjer je bil Seipel za superiorja. Štiri leta je živel mladi slovenski teolog v najtesnejši bližini velikega državnika, sedel z njim za mizo, hodil z njim na sprehode, ga spremljal po bližnjih in daljnih potovanjih.

»Spočetka me je to sožitje skoroda dušilo. Kmalu pa sem se otajal od njegove dobrote, povišne preprostosti in prisrčne prijaznosti. Vedno pogostejše mi je kazal to dobroto tudi na viden način. Kolikokrat se je vračal po napornem delu pa mi prinašal zdaj kako knjigo za dar, zdaj kakke slike ali kaj posebnega za podzobel. Za noben božič, za noben god mi ni pozabil darila. In ko sem bil bolan, mi je — čeprav toliko zaposlen kot Bundeskanzler — vsako jutro prinašal sv. obhajilo. Vodil me je po Dunaju, me potrpežljivo učil, debatiral z menoj. Ko sem odhajal z Dunaja, me je vzel za slovo na osemindnevno pot na Nemško.«

Na Dunaju je Blüml promoviral najprej za doktorja bogoslovja, potem še doktorja državnih ved. Vrnil se je v Celovec, kjer mu je izročil škof organizacijo Katoliške akcije (»Caritas«) za slovenski del škofije in ga s tem postavil v središče kulturnega življenja koroskih Slovencev. Pisarno si je uredil v hiši družbe sv. Mohorja (Viktringer Ring 26), v Sentjanžu postavil hišico, v nji dvorano z odrom, ki je obenem kapela, kamor je jel zbirati dijake, bogoslovce in vse druge stanovne na duhovne vaje. Kajti svoje poslanstvo je razumel tako, da koroskih Slovencev ne bo rešila ne politična, ne prosvetna, ne gospodarska organizacija, če se ne bodo najprej obnovili iz prvih vrelcev božje Besede. S tem je dal duhovščini, posebno mladi, novo smer, sprostil in sprožil sile, ki so do tedaj životarile, odmakal usodo koroskega slovenstva človeškim in jo polagal z neko mistično vero in vdanostjo Bogu v roke. Pa je bilo tako močeno, da je obnovil v Celovcu redne slovenske pridige, da učil slovenske dijake v Marjanišču slovenščine, da se je vršil tik pred Celovcem (v Zihpoljah) veličasten slovenski euharistični shod. In je tako močeno, da vrsi vse to svoje misijonsko, katoliško delo, ki je per accidens narodno, slovensko, z avtoriteto škofovega zaupnika.

Štiri leta je živel s Seiplom, prav tista štiri, ko je dozoreval. Iz tega sožitja in duhovnega sorodstva sta nastali njegovi knjigi o Seiplu. Prva, ki ji je uvod napisal celovški škof dr. Heftner, je za ljudstvo. V drobni, slikovitih zgodbah opisuje avstrijskega »Führerja«. Drugi je napisal uvod dunajski kardinal dr. Imtizer, ki pravi o njej: »Das Buch hat eine grosse Sendung an unsere Zeit.« Ta je namenjena predvsem duhovnikom. V nji so odlomki iz Seiplovega dnevnika, ki pričajo, kako se je Seipel branil od duhovnika postati politik, in kako se je boril, da bi sredi politike ostal duhovnik. Te drobce je Blüml izbral in nabral tako, da je postavil izza njih Seiplov in svoj ideal duhovnika, ki je duhoven v najglobljem pomenu besede, pa stoji sredi najaktualnejšega življenja in ga oblikuje z intimnim sodelovanjem sv. Duha, ki je »der Urgrund des inneren Lichtes, Urquell des geistlichen Lebens«.

Nista to prvi Blümlovi deli. Že na gimnaziji je pisal, pa nikar petošolski liriki; temveč modre kritike. L. 1916. so izdajali šestosolci v Marjanišču skritiven list, ki pa je izšel le dvakrat, prvi pod imenom »Vzbudi se, Sloveni!«, drugič kot »Rožice«. Blüml mu je bil urednik kritičnega dela. Potem je dolgo molčal. Ko pa se je oglašil, se je kot s prvencem uveljavil v teoloških krogih: na Dunaju so mu tiskali učno knjigo o sv. Pavlu in preev. Trojici. Od takrat se mu je ime med znamenitiki večkrat čulo, pa ga bi nekateri radi videli na univerzi.

»Uboogi! Da bi bil le zdrav!« se smili redovnicam, ki mu vejo za bolezen. »Veste, sestra,« de krvoločno in prešerno zanosilja, »ti polipi me bodo spravili v grob. Ampak to se jim bom z nebes amejal, ko jih bodo črvi razjedali!«

Kadar prizene domotožje nekdane koroske slovenske študente v Celovec, nimajo kam drugam ko k Blümlu. Včasih jim je postregel s kancerskimi cigareti in s knežjim tokačem, ki je prišel z Dunaja.

Zdaj Seipla ni več. Pa gledam Blümla, ko mi z geometrijskimi figurami ilustrira največje misterije, in se mi zdi, da ima nos, čelo, usta, vso glavo kakor je bila Seiplova. In se mi zdi kar prirodno, da so pisali z Dunaja prav pni, da uredi Seiplovo duhovno zapuščino in odkrije seiplovski Avstriji najskritejši njegov obraz.

»Bog ve, kako poslanstvo imamo mi koroski Slovenci v božjih načrtih! Tudi za vas... Vi z akcijo, mi s pasijo; vi z delom, mi z molitvijo.«

Problem Podonavja

Zarota proti Sinaji

Nov italijanski načrt intriga proti Mali zvezi o ureditvi Podonavja:

Rim, 2. oktobra. b. Zenevski dopisniki tukajšnjih listov trdijo, da italijanska pobuda za rešitev podonavskega problema ne bo dala povoda za preostre polemike, ker je italijanska spomenica o tem vprašanju sestavljena v zelo koncilijantnem tonu. Spomenico bodo delegati in strokovnjaki zainteresiranih držav proučili podrobno v teku tega tedna. Razgovori o vprašanju gospodarske organizacije Podonavja se bodo lahko takoj začeli. Prvi vtis, ki ga je napravila italijanska spomenica, ni ravno preveč ugoden. Nasprotno pa kaže, da je ta spomenica od strani nemške delegacije sprejeta z zadovoljstvom, ker je pri njej našel na popolno razumevanje. Francoski delegati in delegati Male zveze ne zanimajo, da italijanska spomenica razlaga ideje, ki so prišle do izraza na stiski konferenci. Edino ugovarjajo, da se vse te ideje zlijejo v en rokav, ki ga potrebuje Italija. Medtem pa se vendar opaža, da bodo posamezni delegati brez ozira na eventualne očitke in protipredloge Male zveze smoteno proučili italijansko spomenico, ker je tudi pri njih zavladalo zdravo in realno razumevanje, ki bo morda omogočilo, da se podonavska vprašanja usmerijo k praktični rešitvi. V zvezi s tem ponatiskujejo fašistični listi članek pariškega »Tempsa«, da v tej italijanski spo-

menici se niso izraženi definitivni predlogi, ampak da bo te predloge Italija šele pozneje precizirala in sporočila svoje končno stališče. Italija bo takrat eventualno priporočila, da se skliče konferenca zainteresiranih držav. Ta konferenca bi morala dopolniti delo, ki se je začelo v Stresi. Po istih informacijah izmenjuje italijanska vlada v zadnjih tednih s Francijo svoje misli ne samo v razorožitvenem vprašanju, ampak tudi v vprašanju gospodarske obnove Podonavja.

Francoski poslanik v Berlinu de Chambrun je izročil italijanski vladi noto, v kateri je orisan francosko stališče v zadevi Podonavja. Italijanska spomenica je v resnici odgovor na omenjeno francosko noto. Francoski uradni krogi po »Tempsovi« trditvi ne smatrajo, da je italijanska vlada s predložitvijo svoje spomenice končala diskusijo o reorganizaciji podonavskih držav, ampak nasprotno, da se bo italijanska vlada še bolj trudila, da spravi svoje stališče v sklad s potrebami vsega Podonavja. »Messaggero« naglašja, da je italijanska vlada s svojo spomenico odgovorila na zadnji apel avstrijskega zveznega kancera Dollfusa, da se da Avstriji potrebna pomoč za ohranitev svoje neodvisnosti.

Francosko časopisje je razkrinkalo italijanske intrige

Mala zveza odklanja

Zeneva, 2. oktobra. b. Italijanska spomenica o gospodarski reorganizaciji srednje Evrope, je izzvala precej komentarjev. Že sam način izročitve je povzročil v krogih Male zveze gotovo nerazpoloženje. Medtem ko je Italija, velesilam že preje sporočila, da bo formulirala svoj predlog in jim ga v petek izročila, obenem pa ga je izročila še Avstriji in Madjarski ter tudi Poljski, ga je jugoslovanski in romunski delegaciji izročila šele večeraj popoldne; češkoslovaška vlada pa ga tudi še danes ni prejela. Za sama izročitev spomenice je povzročila torej slar, ki jo »Journal des Nations« in »Pertinax« v »Echo de Paris« ostro kritizirata in obsojata, »poluradni« »Temps« pa se izraža glede italijanskega dokumenta, da ga je treba pazljivo in z zanimanjem proučiti. Glede same vsebine italijanske spomenice se lahko reče, da se je Italija pri izdelavi le-te zelo držala sklepov, ki so bili storjeni na konferenci v Stresi. Italija v spomenici zahteva preferencial za industrijski izvoz Nemčije, Italije in Avstrije v agrarne države, pri čemer je češkoslovaško popolnoma eliminirala. Enako ignorira okolnosti zunanje politike in celotne zunanje trgovine Male zveze naglašajoč zahtevo, da se sporazumi sklepajo posamezno med dvema in tremi državama. Nadalje zahteva spomenica izenačenje trgovinskih bilance, kar bi zlasti prizadevalo naš izvoz v Italijo, ki bi se moral izenačiti z italijanskim uvozom v Jugoslavijo.

Vsi ti razlogi so dovoljni, da se v diplomatskih krogih Male zveze smatra kot maneuver in demon-

stracija proti sinajski konferenci. Kakor je četvor-ni pakt sledil neposredno iza organizacijskega pakta Male zveze, tako intrigira tudi sedaj Italija proti sinajskim sklepom. Jugoslovanski zunanji minister Jelić se je v teku večerajšnjega dne sestel z ministrom dr. Benešem in Titulescom, večer pa konferiral z grškim ministrskim predsednikom Căldărescu in grškim delegatom Politisom. Davi je govoril jugoslovanski minister zopet s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem, popoldne pa se je sestel s francoskim zunanjim ministrom Paul-Boncourjem.

Tudi Mala zveza ima svoj načrt

Pariz, 2. oktobra. b. »Times« čuje, da bo Mala zveza predložila svoj načrt za reorganizacijo srednje in vzhodne Evrope, ki je bil izdelan na zadnji sinajski konferenci.

G. Jevtič v Zenevi

Zeneva, 2. oktobra. (a) Jugoslovanski zunanji minister in predsednik naše delegacije na skupščini DN g. Bogoljub Jevtič je prišel v Zenevo in se nastanil v hotelu »Beau Rivage«. Večeraj je imel dolgo konferenco s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem in romunskim zunanjim ministrom g. Titulescu. Opoldne je sprejel v hotelu »Beau Rivage« predsednika grške vlade Tsaldarisa in grškega poslanika v Parizu g. Politisa. Kakor se doznava, so pri tem govorili tudi o grško-turškem paktu.

Razorožitev

Neverjetne vesti o nemogočem sporazumu med Francijo in Anglijo

Pariz, 2. oktobra. c. »Echo de Paris« prinaša poročilo svojega dopisnika v Zenevi Pertinaxa. Pertinax poroča senzacionalno vest, da sta se francoski ministrski predsednik Daladier in zunanji minister Paul-Boncour obvezala angleškemu zunanjemu ministru siru Johnu Simonu, da se bo francoska vojska v smislu konvencij v prehodni dobi zamenjala z milico, ki bo služila le rok 8 do 10 mesecev. Sprito tega francoska stalna vojska ne bo presegala 200.000 mož. Enako število vojskava naj bi imela tudi Nemčija. Ta vest je zbudila veliko razburjenje zlasti v Poljski. Vendar vsi, ki so prizadeti, upajo, da v Franciji ne bo nikdar zasedal parlament, ki bi sprejel kaj takega.

Pogozdovanje Krasa Itali'a'e zasadila 4 milijone drevesc po goličavah

Rim, 2. oktobra. Ministrstvo poljedelstva je izdalo statistiko o rezultatih pogozdovanja Italije, ki se je z vso energijo začelo v fašistični eri. Nastavljeno je posebno osobje v to svrhu, takozvana Milizia forestale (gozdarska milica). Mussolini je uvidel, da gozdovi predstavljajo za državo ogromno bogastvo in se morajo zato ne samo obranjevati in nadomeščati, kjer se izsekajo, ampak da se mora gozdna površina še znatno razširiti. V celi Ita-

liji je Milizia Forestale pogozdila 9254 hektarjev in v to svrhu izdala v minulem proračunskem letu 29.000.000 lir. Kar se tiče Krasa je nanovo pogozdene goličave 252 hektarjev, nadomeščenih 1352 hektarjev posekanega gozda, zasajenih 4.000.000 drevesc in izdanih vsega skupaj 1.000.000 lir. Princip pogozdvalne milice je, da se mora za vsako posekano drevo zasaditi dve novi.

Ropari povabljeni na večerjo

Belgrad, 2. oktobra. m. Iz Umke poročajo, da sta zloglasna roparja Miloš Mitrovič in Milislav Sušić pred dnevi izvršila velik rop v Velikem Boroku, kjer sta oropala tamkajšnjega župana Stojičevića in mu odnesla v gotovini 64.000 Din in 39 večjih in manjših dukatov, vsega v vrednosti okoli 100.000 Din. Zloglasna roparja, za katerima neprestano stikajo orožniki, sta tudi svoj rop izvedla izredno rafinirano. Pred dvema dnevi so sedeli pri večerji pri županu Stojičeviću tamkajšnji učitelj in učiteljica ter domača družina. Ko je padel na vas mrak, je potrkal na vrata neznanec in pozval župana Stojičevića, naj mu odpre vrata, ker mu mora povedati nekaj važnega. Župan je to storil in je na neznančev zahtevo stopil malo na dvorišče, kjer je uvidel, da se nahaja v sredi do zob oboroženih roparjev. Tu mu je ropar Sušić predstavil svojega tovariša Mitroviča in izjavil, da so prišli k njemu malo posedeti in večerjati. Župan Stojičević je takoj razumel položaj in pozval vse roparje v svojo hišo, kjer so se vsedli za mizo in večerjali. Ko so tako v mirnem razgovoru sedeli za mizo, so pozvali župana Stojičevića, naj jim izroči denar, ki ga ima in da v tem slučaju ne bodo storili nikomur nič zalega. Župan se je v začetku upiral, ko pa je uvidel, da ne more pričakovati pomoči, se je udal in izročil vse svoje prihranke. Ko so roparji opravili svoj posel, so pozvali gospodarskega sina, da jim polkaže najbližji pol do gozda. O tem najnovšem ropu je bila takoj pozvana belgrajska policija in obveščeno orožništvo ter se je zasledovanje nemudoma pričelo. Ker imajo roparji v vasi več svojih zaupnikov, so oblasti izvedle nekatere aretacije.

Križarski dnevi v Zagrebu

Zagreb, 2. oktobra. b. Večeraj je bila v svetlišču Matere božje v Maksimiru svečana proslava 50-letnice, odkar se je ustanovila oktobrska pobožnost. Svečanost je bila pravo romanje v cerkev, na katero je prišlo zlasti mnogo kmetov v narodnih nošah.

Belgrajske vesti

Za poplavljenec je ministrstvo za notranje zadeve v Belgradu poslalo nadaljnjih 100.000 Din preko Narodne banke podružnice v Ljubljani. Od tega zneska dobe sreska načelstva v Brežicah 5000 Din, v Celju 5000 Din, v Krčevju (za Loški potok in Dolenjo vas) 60.000 Din, v Krškem 5000 Din, v Laškem 5000 Din, v Litiji 10.000 Din in v Ljubljani (okolica) 10.000 Din.

Belgrad, 2. oktobra. m. Napredovali so: v 4. pol. skup. 1. stopnje dr. Anton Kotnik; profesor realne gimnazije v Mariboru. v 4. pol. skup. 2. stopnje dr. Ivan Dornik, profesor knjižne gimnazije v Mariboru. v 5. pol. skup. Alojzij Žitnik, profesor klasične gimnazije v Ljubljani. Maks Prezelj profesor I. realne gimnazije v Ljubljani. v 6. pol. skup. Josip Topić, profesor na I. realni gimnaziji v Ljubljani. v 7. pol. skupino Franc Ančik, profesor I. realne gimnazije v Ljubljani. Dora Vodnik profesorica na učiteljskih v Ljubljani. v 5. pol. skup. Franc Černovšek okrajni šolski nadzornik v Ljubljani. Leon Cepuder, okrajni šolski nadzornik v Prazu. Vinko Zahradnik, okrajni šolski nadzornik v škofji Loka. Peter Močnik, okrajni šolski nadzornik. Prevalje. Premješčen je Uragič Mihajlovič, prometni uradnik 9. pol. skup. iz postaje Ljutomer na postajo Zidani most.

Belgrad, 2. okt. m. Na tujakunji univerzi je prevzel danes univerzitetne posle rektor belgrajske univerze dr. Aleksander Belić.

Ne kadite na tr-bunah!

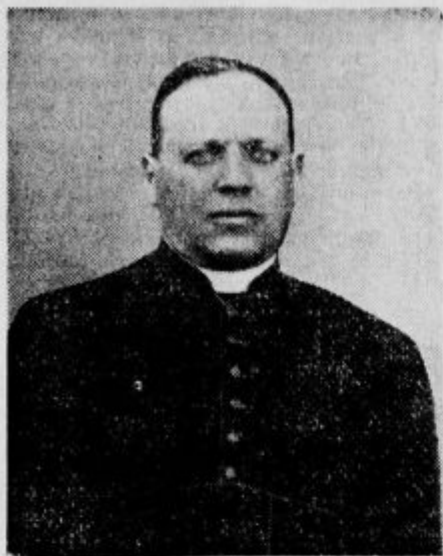
Uprava policije je izdala vsem športnim klubom nalog, da morajo prepovedati kajenje na lesenih tr-bunah in razobesiti na vidnih mestih svarilne tablice.

Zato opozarjamo občinstvo, naj ne kadil na tr-bunah, ker so vsled nepazljivosti kadilcev nedavno neke zgorele tribune in je bilo ob tej priliki tudi več človeških žrtev.

Proti kašteljem bo policija postopala brezobzirno in strogo.

Luka Smolnikar 70-letnik

Bili so hudi časi. Brezverstvo se je pojavljalo v javnem življenju, kot gobe po jesenskem dežju so rastle razne zmote umskega in gospodarskega liberalizma. Revščina in brezčutje do sočloveka je bila navada. Delavstvo je bilo zapuščeno in brez-

pravno. Kmet prepuščen samemu sebi in oderuhom, si ni znal pomagati. V tej zapuščenosti in temi je pa posvetila luč Krekovih idej in dela.

Med drugimi organizacijami se je ustanovila tudi »Krščansko socialna zveza«, ki je imela namen prosvetnega dela med slovenskim delovnim ljudstvom. Tedaj je prijel šenklaški vikar g. Luka Smolnikar (rojen 3. oktobra 1863 v Spodnjem Tuhinju, v mašnika posvečen 21. julija 1889) za ročice pluga in potisnil plug v trdo zemljo. Bil je izvrsten organizator, kar je pokazal ravno pri »Zvezi«. Tu je dal g. Smolnikar na razpolago vse svoje proste moči, skušnje in znanje. Zbiral je razna že obstoječa prosvetna društva, ustanavljal nova, jim dajal navodila za vodstvo in delo. Preskrboval je društvom material za predavanja, pa tudi predavatelje same, kar takrat ni bila lahka stvar. Razmišljal je pridno, kako bi bilo najbolje za prosvetno delo pridobiti inteligenco in dijake. Inteli-gence krščanskega mišljenja je bilo tedaj zelo malo. Skupno z dr. Krekom je Smolnikar med di-jakstvom z vsvo vsem deloval za idejo krščanske prosvete in socialnega dela. Poleg svojega posla v »Katoliški tiskarni«, ki se je za časa njegovega poslovanja povečala in si postavila sedanjost palačo, je dobil še časa za prosvetno delo. V ta namen je porabljal večere in ves drugi prosti čas.

Gospod Luka Smolnikar, ki sedaj pase duše v Slavini na Krasu, se lahko z zadovoljstvom ozira nazaj v čase, ko je krepko pomagal dr. Kreku obdelovati vrtec slovenskega krščanskega pokreta in krščanskega socializma. Zato se ga ob njegovi 70-letnici hvaležno spominjamo v mislih, da ga Bog ohrani še dolgo let!

Tudi Mura je prestopila bregove

Žensko truplo in dve kravi v vodi

Rankovci, 30. septembra.

Po dvadnevem neprestanem deževju je tudi Mura naglo narasla in uničila precej jesenskih pridelkov. Posebno veliko je odnesla krme, ki jo kmetje še niso spravili. Mlini so več dni počivali in tudi brod ni vozil. Tako je bil pretrgan ves promet s Slovenskimi goricami, zakaj mostu v tem kraju ni. Kdor je imel kako nujno pot, je moral iti na nemško Radgono ali pa na Veržev. V četrtek okrog poldneva so zagledali ljudje v vodi dve kravi, ki ju je voda zajela najbrž že v Avstriji. Kmalu nato je plavalo po vodi žensko truplo, katerega pa kljub prizadevanju niso mogli spraviti na suho.

Nad 700.000 Din za kolke v avgustu

Apelacijsko sodišče v Ljubljani zbira mesečne podatke o sodnih taksah, ki jih plačujejo stranke v kolkih pri posameznih okrožnih in okrajnih sodiščih. Iz teh podatkov je očitno, da so nekatera sodišča močno obremenjena s pravnimi in drugimi sodnimi zadevami, druga nasprotno izkazujejo, da se tam ljudje neradi pravdajo in grede zadeve svojo mirno pot. V avgustu je Slovenija izdala na sodnih taksah, plačanih s kolki, lepo vsoto 758.696,58 Din. Koliko je ljubljansko okrajno sodišče izkazalo sodnih taks, smo že javili. Velike zneske zaznamujejo tudi okrajna sodišča na deželi, tako Vrhnika 19.733, Radovljica 24.051 — tu mnogo vpliva tujski pro-

Regulacija Savinje — življenjsko vprašanje Celja in okolice

Celje, 1. oktobra.

Na izredni seji celjskega občinskega sveta je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija: »Zadnja poplava v Celju je zopet dokazala neodločljivo nujnost regulacije Savinje pri Celju kakor tudi njenih pritokov. O tem se že razpravlja desetletja ter je regulacija tembolj nujna, ker je gornji del Savinje nad Celjem reguliran in prinaša vsled tega velike množine gramoza. Gramoz se tik pri Celju ustavlja in se vsled tega dno struge Savinje dviga. To ima za posledico, da prestopa voda vedno čezje bregove in povzroča ogromno škodo. V zadnjih 20 letih se vprašanje regulacije ni premaknilo z mrtve točke. Po posredovanju celjske mestne občine se je začela razprava o načinu regulacije in so izvedenci soglasno mnenja, da bo nevarnost poplav pri Celju odstranjena, če se izvrši regulacija na predlagani način, to je, da se preloži struga Savinje. V tem primeru bi odpadla oba železniška mosta, ki zaradi svoje starosti 90 let itak ne moreta več dajati časa ostati v sedanjem stanju.

Vsi zadevni podrobni načrti so bili izgotovljeni, za kar je izdala mestna občina celjska več stotisoč dinarjev, in je s tem storjeno vse, da se lahko takoj prične z regulacijo.

V zadnjih letih pa se niti ni vzdrževal gornji del Savinje, ki je že bil reguliran, tako da je tudi

tam nastala milijonska škoda na že reguliranih delih in je posledica ta, da bo prišlo sedaj do Celja še več gramoza in bodo poplave še večje.

Kakor kaže višina poplav, je nevarnost vedno večja, in je zadnja velika voda 23. septembra 1933 dosegla višino, kakor je že več sto let ni bilo. Ne samo, da trpi Celje ogromno škodo na stavbah, mostovih in obdelani zemlji, marveč je v nevarnosti tudi življenje ljudi, tako, da se je pri zadnji poplavi komaj rešilo veliko število oseb v zadnjem trenutku, sicer bi bile smrtne žrtve še večje.

Celjska mestna občina je vse to že ponovno predložila oblastim. Še leta 1930 je posebna deputacija v Belgradu opozorila ministristvo vojske in mornarice na strateško važnost regulacije. Po izvršitvi regulacije odpadeta dva železniška mosta na glavni progi iz Maribora v Ljubljano in razen tega bo mogoče celjski kolodvor znatno razširiti, kar je sedaj izključeno. Ravnotako je bilo gradbeno ministristvo opozorjeno na dejstvo, da potrebuje stara dva železniška mosta nujno obnovo, kar bo stalo okrog deset milijonov Din in kar bo po regulaciji postalo nepotrebno.

Ravnotako je mestna občina ponovno posredovala pri banski upravi dravske banovine v Ljubljani.

Toda uspeh vsega tega je negativen, ker se vkljub temu do danes ni pristopilo k rešitvi tega vprašanja, ki je za Celje življenjske važnosti, akoravno so bile v zadnjem času dovoljene za regulacijo Ljubljani v Ljubljani milijonske vsote.

Višina škode, ki je nastala vsled zadnje poplave, dosega po najnovejših ugotovitvah vsoto, s katero bi se dala izvesti vsa regulacija pri Celju in s tem za vedno onemogočiti nova taka škoda. Zato je izvršitev regulacije tudi s stališča narodnega gospodarstva absolutno potrebna.

Glede na vse te razloge mora uprava celjske mestne občine ponovno naglasiti neodločljivo nujnost regulacije Savinje pri Celju, s katero se mora začeti in je naloga države, da to izvrši. Le tako bo mogoče odvrniti od Celja in okolice neizbežno katastrofo, ki lahko mesto in okolico uniči. To je pokazala zadnja poplava in zato pričakuje mesto Celje, da bodo oblasti storile vse, da se takoj začne z regulacijo Savinje in da s tem celjskemu okraju možnost gospodarskega življenja in razvoja. Škoda, ki je nastala prebivalstvu, naj država primerno upošteva in odpiše prizadetim znatne zneske na davkih in sicer v prvi vrsti zgradarino, ravno tako pa tudi pridobitnim slojem pridobino, ker so tudi ti utrpeli znatno škodo vsled poplave.

To resolucijo, ki jo je občinski svet mestne občine celjske na tej izredni seji sprejel soglasno, je mestno načelstvo celjsko odposlalo vsem v poštevi prihajajočim faktorjem in upamo, da se bo vendar enkrat izvršitev regulacije Savinje premaknilo z mrtve točke.

Zgubljen

je ta zob, če ga takoj ne zalijemo. Ostanek jedi se je zajedel med zobe, ustvarja se mlečna kislina in razkrajja zobno sklenino. Posledica tega je majhna luknjica. Dnevna nega s Chlorodont zobno pasto štiti zobe pred prezgodnjim razpadanjem, ohranjuje jih zdrave in dela sijajne bele.

Tuba Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—.

Dva izleta Ljubljančanov

V Rogaško Slatino

Rog. Slatina, 1. oktobra.

V nedeljo 1. t. m. se je s posebnim izletniškim brzovlakom odpeljal v Rogaško Slatino 350 Ljubljančanov. S tem izletom se je pričela vrsta številnih jesenskih izletov Ljubljančanov v naše najlepše slovenske kraje. Vsem onim, ki so šli v Rogaško Slatino, pač ne bo žal krasne nedelje, ki so jo preživeli v slatinskem raju. Še vreme je pomagalo, a gostoljubna slatinska kopališka uprava jim je priredila v vseh ozirih zelo prijazen in gostoljuben sprejem.

Posebni brzovlak je še v temi ob pol šestih zjutraj odpeljal iz Ljubljane in po komaj triurni vožnji so Ljubljančani že prispeli v Rog. Slatino. Na kolodvoru so jih pričakovali številni domačini in kopališka uprava s svojim ravnateljem g. ing. Ditrihom na čelu. Komaj je privozil vlak v postajo, je že srečno začelo svoje pogumno delo prvo slovensko zvočno filmsko podjetje, ki je začel takoj s snemanjem celega izleta. Ob veliki poštvenosti in res pravi slovenski vztrajnosti je začel orati ledino v tem oziru g. Janc iz Most pri Ljubljani, ki se ne straši ogromnih stroškov pogumnega poskusa. Ko je tako prestalo naše zvočno filmsko podjetje svoj krst, se je pred mikrofonom začel ofi-

met — Novo mesto, okrajno sodišče 14.594, okrajno sodišče Celje 26.803, okrajno sodišče Maribor 85.312, okrajno sodišče Ptuj 18.802, Brežice 12.183 in Kočevje 17.301 Din. Prav nizke zneske izkazujejo: okrajno sodišče Ljutomer 3875, Rogatec 3440, Trebnje na Dolenjskem 2916, Metlika 4402 in Kostanjevica 2977 Din.

se je poročila s imovitim posestnikom Matevžem Špornom v Lokarjih v Vodichah, ki ji je pa že l. 1867 umrl in jo zapustil samo brez otrok. Tako je pripadlo vse obširno posestvo in premoženje njej. Začela je premissljevati, kako bi čim bolj obrnila in uporabila lepo premoženje v čast božjo in v blagor človeštva. Dobro vedoča, da dope narod do neminljive ereče in blagostanja le, če spolnjuje dolžnosti do Boga in do bližnjega, je leta 1870, poklicala v Repnjo jezuito, ki naj bi ljudi z besedo in zgledom bodrili h krepstnemu življenju. Podarila jim je v Repnjo lep grad, ki je bil pred kakimi 90-timi leti dokupljen z lepim zemljiščem vred od graščaka Gregorčiča k Špornovemu veleposestvu v Lokarjih. Sezidala jim je tudi cerkev Jezusovega Srca, da so svojo misijonsko delo laže vršili.

Toda s tem še ni bila zadovoljna. V svoji velikodušnosti je želela še šolo, da bi se mogla okoliška ženska mladina čim bolj usposobiti za bodoči poklic. Sklenila je zato v bližini samostana jezuitov sezidati še šolo s stanovanjem za učitelstvo in poklicati redovnice, ki bi vzgajale in učile okoliške deklice. Veronik naj bi poučevali jezuitje. L. 1872 je blagoslovil sorodnik Jerajev mater, repenjski jezuit p. Valjavec, temeljni kamen za šolo. Jeseni istega leta je bilo šolsko poslopje že pod streho, prihodnje leto se je dokončalo tudi znotraj in oskrbelo s potrebnimi opravili. Toda isto leto so morali jezuitje, od katerih je upala in pričakovala največ pomoči, Repnjo zapustiti, in 9. maja 1875 je umrl še pater Valjavec, ki je do tedaj blagi materi stal vedno na strani.

Toda želja, ustanoviti v Repnjo dekliško šolo in poklicati redovnice, ni v njej zamrla, četudi je počivala celo desetletje. V trdnem prepričanju, da damo državi najkrepkejšo oporo, če vzgojimo dobre verne matere, je neumorno delala dalje, kovala načrte in prosila Boga pomoči. Svojo željo je razodela takratnemu

cielni del sprejema. Goste je s priručno dobrodošlico pozdravil ravnatelj kopališke uprave g. ing. Ditrih, zahvalil pa se mu je za sprejem v imenu organizatorjev izleta akademik g. Kessler Jože. S kolodvora so se Ljubljančani nato podali v res praznično lepo Rog. Slatino in se v skupinah pod vodstvom uradnikov kopališke uprave podali na ogled vseh kopaliških naprav. Pri tem jih je zvesto spremljal filmski operater, posnel najlepše in najbolj znane slatinske naprave in bo tako ta film hkrati zelo lepo služil tujsko-prometni propagandi za naše najprej zdravilno kopališče. Pa tudi navdušeni Ljubljančani so napravili v teku dneva nešteto fotografskih posnetkov. Saj je skoraj vsak izletnik imel svoj fotoaparat s seboj.

Popoldne so Ljubljančani napravili v skupinah več izletov v prelepo slatinsko okolico. Na okoliških hribovih se jim je razodel pogled na prelepo štajersko hribovje okoli Boča in Donačke gore, ki se sicer toliko razlikuje od gorenjskih velikov, v svoji brezmejni valovitosti pa tja proti hrvaški meji vendarle tvori enega najlepših delov Slovenije. Zvečer se je vršilo pred odhodom vlaka še kratka zabava v Rogaški Slatini. Ob pol devetih pa je posebni brzovlak zopet odpeljal Ljubljančane nazaj in ob pol polnoči je bil vlak že v Ljubljani.

Ni dolgo tega, odkar so se začeli ti izleti v najlepše pokrajine naše domovine. V današnjih časih je ta klic »svoji med svoje« še toliko bolj pomemben in hvalevreden. Izlet v Rogaško Slatino je izvedlo fotopodjetje Jože Smuc iz Ljubljane. V nadaljnji jesenski sezoni sledi še več izletov. Če bo ostalim izletom vreme še tako naklonjeno, kot je bilo nedeljskemu, bodo mnogo pripomogli k bližjemu spoznavanju naše domovine. Koliko pa je Ljubljančanov, ki Slovenijo res že dobro poznajo?

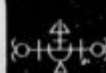
Ljubljanskemu knezoškofu Pogačarju, kar ji je Prezvizišeni radevolje dovolil. Ker se je prav takrat začel zavod šolskih sester v Mariboru in Celju lepo razvijati, je prosila v Maribor predstojništvo kongregacije šolskih sester za slovenske učne moči. Toda predstojništvo v Mariboru takrat njeni želji še ni moglo ugoditi, ker jim je primanjkovalo slovenskih učiteljic. Na ponovno prošnjo je takrat čistita mati prošnjo le sprejela in prišla s sestro Stanislavo 19. novembra 1881 v Repnjo na ogled. Sklenila se je pogodba med ustanoviteljico Katarino Šporn in šolskimi sestrami. Dobrotnica je izročila sestram šolsko poslopje s 36 orali zemlje ter samostan prejšnjih jezuitov s cerkvijo Jezusovega Srca, sestre so se pa zavezale, da bodo prevzele šolo. Do leta 1895. je bila lastnica še sama, tega leta je pa dala vse prepisati na sestre. Takratni deželni šolski svet za Kranjsko je dovolil otvoritev šole z dne 17. marca 1883 št. 454.

Prve šolske sestre v Repnjo.

21. aprila 1883 so prišle prve sestre iz matere hiše v Mariboru v spremstvu častite matere M. Nepomucene in sicer: s. Elizabeta Koren za prednico, s. Stanislava Woh za učiteljico in voditeljico šole in s. Jerica Neuwirt za učiteljico ročnih del. Ljudje so jih z veseljem in slovesno sprejeli. Dne 23. aprila je bila maša na čast sv. Duhu, ki jo je daroval tedanji ljubljanski knezoškof Pogačar. Po končani maši je slovesno blagoslovil šolsko poslopje, želeč obilnega blagoslova božjega težavnemu, a tako lepemu in vzvišenemu poklicu. V kakšnem veselju je pač utripalo srce ta dan blagi Jerajevi materi, ko je videla svoje dolgotrajne želje uresničene! — Ljubi Bog je njeno započeto delo bogato blagoslovil in ga blagoslovilja že celih 50 let.

Šola otvorjena.

25. aprila 1883 se je začel redni šolski pouk. Vstopila je večina deklic iz vodiške šole in ne-

Povsod isto mišljenje: pomaga zares!

Prhljaj izgine! Lasje prenehajo izpadati! Lasje spet rastejo!

Trilysin
BIOLOGIČNI TONIKUM ZA LASJE

V Belo Krajino

Srečo so imeli z vremenom številni prijatelji Bele krajine, ki so odšli v nedeljo zjutraj na izlet, ki ga je priredilo društvo »Bela krajina«. Poseben vlak je zjutraj odpeljal 425 izletnikov, kar je nedvomno lepo število. Nekaj teh jih je sicer zadržalo Novo mesto in drugi lepi dolenski kraji, kakšnih 350 pa se jih je pripeljalo do Metlike. Že med vožnjo se je razvil lepo razpoloženje, ki ga je večala še godba: Metličani so pripravili izletnikom prirčen sprejem z godbo. V imenu občine in Tujsko-prometnega društva je pozdravil izletnike predsednik Malešič. Izletniki so nato odšli na hriček Sv. Ane, ki je oddaljen poldrugo uro. Tu so imeli krasno zabavo sredi samih vinogradov in pri krasnem razgledu, ki se nudi od cerkvice. Izletniki so bili dobro pogoščeni in so mogli trgati grozdje, kolikor so ga mogli snesti. Nazaj grede je dobil vsak izletnik kosarico finega grozdja. Zvečer so se v najlepšem razpoloženju vrnili v Ljubljano s sklepom, da Belo krajino še kdaj obiščejo. Ampak nazaj jih je zvečer prišlo manj, kakor jih je tja odšlo: nekaj jih je namreč zadržalo izvrstno belokranjsko vino.

Cenitev škode na Barju

Vode so se z barjanskih polj in travnikov že odtokile in umaknile v struge potokov in Ljubljano. Sedaj se nudi prava slika, kako je silna povodenj pustošila po nekaterih krajih. Do večer je voda v višini 30 cm stala še po travnikih in njivah okoli Notranje gorice tja do Blatne Brezovice in Bevk. V gorenjem delu Barja je voda ob železniškem nasipu stala 3 do 4 m visoko. Nizki fižol je silno trpel, tako tudi koruza in krompir.

Okrajna glavarstvo za ljubljansko okolico je oddalo cenitev škode po vaseh in občinah. Okrajni kmetijski referent inž. Muck bo ta teden obhodil vse kraje, ki so trpeli po povodnji. Cenilni komisiji bodo v vsaki občini dodeljeni domači občinski močje in cenilci, ki bodo skupno s kmetijskim referentom ugotovljali škodo na raznih kulturah. Vsa okrajna glavarstva, ki so bila prizadeta po povodnji, imajo prav tako izvesti v svojem območju to cenitev. Pozneje bo banska uprava sestavila podrobno poročilo in statistiko o vseh škodah, tako zlasti na domovih in mostovih ter na poljih. Katastrske uprave bodo zbrale podatke o škodi, da bo potem omogočen odpis davkov za prihodnje leto.

Darovi za poplavljenec

Pomožni odbor KA za poplavljenec, Ljubljana, Miklošičeva c. 7, je dosedaj prejel obledo, perilo, obutev, živila od sledečih darovalcev: Župni urad Zabnica; dr. Anton Kodre, Ljubljana; C. Menardi, Ljubljana in več neimenovanih. Denarne prispevke so darovali: g. rav. Karl Čec, 500 Din; g. Mirko Špan 100 Din; g. kanonik Ivan E. Sušnik 1000 dinarjev, g. Anton Merhar, platnarstvo, 200 Din. Uradništvo Vzemne zavarovalnice, Ljubljana, 600 Din; g. Franc Leskovec, blagajnik Ljudske posojilnice, 100 Din; g. Alb. Leskovec, Ljubljana, 100 dinarjev, Neimenovani 50 Din; g. Anton Kordin, Prizren, 50 Din; Hoie S., Ljubljana, 20 Din; g. Grdina Matej, Ljubljana, 50 Din, Neimenovana 50 Din, Društvo sv. Marte, Ljubljana, 100 Din, Neimenovani 110 Din.

Obrčajo se ponovno na dobra srca, naj prispevajo za bedne poplavljenec bodisi v obliki, živilih ali denarju. Živila sprejema Gospodarska zveza, Dunajska c. Denar in obledo pošiljajte v pisarno Katoliške akcije, Miklošičeva c. 7.

Pomožni odbor KA za poplavljenec.

Na sprehodu po šetališču

si ogledajte naše izložbe. Solidno blago po solidnih cenah. Brez skrbi boste, ako skrb za Vašo garderobo prepustite nam.

Ios. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova c. 3

Ob 50-letnici šolskih sester v Repnjo

Zgodovina šole in zavoda v Repnjo.

Ce preiskujemo zgodovino raznih samostanov in zavodov, vidimo, da je povečini vsaka taka ustanova očitno delo božje Previdnosti. Ljubi Bog je srca ogrel, jim vdahnil tisto čudovito moč, odločnost in junaštvo, da so preko številnih ovir in zaprek, žrtv in trpljenja dosegli smoter, dovršeno delo, že od vekomaj v božjih sklepih zaščiten.

Ustanoviteljica zavoda.

Tudi repenjska šola in zavod sta delo božje Previdnosti, ki je porabila na videz slabotno ženo, a veliko, globokomumno, močno dušo — Jerajev mater, Katarino Šporn. Brez nje bi letos ne slavili 50 letnico šole in zavoda, ne bi bilo izšlo iz repenjske šole na stotine krepstnih mladenk, dobrih, vernih, poštvenih slovenskih mater.

Rodila se je ustanoviteljica repenjske šole 23. aprila 1821 v Senčurju pri Kranju. L. 1843.

Petdesetletnico smo praznovali z ljubimi slovesnostmi. Dopoldne smo pred izredno lepo okrašenim cerkvico radostno pričakali prevzisenega škofa dr. Rožmana, ki nam je pred mašo v globoko zajetem, pa vsakomur razumljivem govoru pojasnjeval važnost krščanske vzgoje, ki jo sestre deklicam že 50 let poštvenostno naklanjajo. Po petih litanijah, pri katerih so z duhovščino sijajno peli vsi navzočeni močje in fantje, kar nam je bilo vsem tako všeč, se je vršila ob navzočnosti škofov in drugih odličnih gostov dražestna šolska proslava z rajanjem, petjem in mično igrico iz samostanske zgodovine: »Jerajeva mati pred nebeskimi vrati.«

Ljubljanske vesti:

Ljubljansko okrajno sodišče preobremenjeno

Ljubljana, 2. oktobra.

Pri ljubljanskem okr. sodišču je s 1. oktobrom stopila v veljavo nova razdelitev opravil. Ta je bila potrebna zaradi obilice poslov, ki so zlasti narasli po 1. aprilu letos, ko je bil uveljavljen novi civilnopravdni red. Civilne tožbe na 4 oddelkih so se silno pomnožile, kajti dnevno prihaja na sodišče 100 novih tožb, ker po novem redu spadajo pred okr. sodišče vse tožbe do zneska 12.000 Din, prav tako do tega zneska menične in čekovne tožbe, ki so jih poprej reševala okrajna sodišča, ter opominjalne tožbe do 6250 Din. Na podlagi splošnih podatkov o civilnih pravih je vodstvo okrajnega sodišča izvedlo novo razdelitev poslov, ki je naslednja:

Oddelki I. Vodstvo sodišča, nesporno sodišče za mesto, pridrževalno postopanje za Slovenijo, izvezi ljubljansko okolico. Starešina dr. Ernest Kobe, namestnik sodnik g. Ferdinand Merala. Pisarna zvaniki Ivan Furlan.

Oddelki II. Civilnopravne stvari s črkami A, B, C, D, E, F, G in I po imenu tožena ter tožbe zaradi odškodnin iz avtomobilskega obrata. Sodnik dr. Vlado Rupnik, pisarna zvan. Maks Jalovec.

Izlet „Krke“ v „paradiž Dolenjske“

Samo še do petka imate čas za prijavo k največjemu letošnjemu grozdniemu izletu »Krke« v dolino gradov pri St. Rupertu in Mokronogu. Izmed 11 tamošnjih gradov si ogledata dve večji skupini izletnikov, ki sta seveda zopet razdeljeni v manjše, Mirenski grad, Rakovnik, Veselo goro z baziliko sv. Frančiška, Skrljevo in Mokronog. Po sprejemih v St. Rupertu in Mokronogu kosilo, nakar se podamo v zidanice na »trgatev«. Vsi obsejani »Krkinje« izleti so bili organizirani z največjo skrbnostjo; ta grozdi izlet »Krke« pa bo organiziran še s prav posebno pažnjo, da ne bo pritožb ne od izletnikov ne od vrlih gostiteljev. Odpeljemo se v nedeljo 8. oktobra s posebnim vlakom ob 6.30, vrnemo pa ob 21.25. Cena z vso oskrbo, vinom, grozdjem in še koncertiranjem godbe »Zarja« 55 Din. Prijave sprejemajo: Lojze Smuc, nasproti Uniona, Zvezna knjigarna v Selenburgovi ulici, Josip Ivančič, Prešernova 54, Ivan Jelačin, Napoleonov trg 3, Ivan Samec, Mestni trg in drugi.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprtlo.
Opera: »Luiza«. Red B.
Kino Kodeljevo: Ob 8 »Karjera male Dolly« (Dolly Haas). Znižane cene.
Noeno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

● **Koncert v pomoč poplavljenecem** priredi ljubljanski krajevni odbor Rdečega križa v petek 6. oktobra ob 20 v stolni cerkvi sv. Nikolaja. »Glasbena Matica« bo pela osem veleznimih, mnogim ljubljancem še neznanih zborov, msgr. Stanko Premrl, mojstrski igralec na orgle, pa bo na orgle igral tri skladbe. Podrobnosti še slede.

● **Združenje trgovcev v Ljubljani** priredi za svoje gg. člane prvi diskusijski večer o gospodarstvih vprašanih danes ob 20 v mali dvorani Trgovskega doma. Uvodno besedo bo imel minister n. r. in generalni tajnik Zbornice za TOI g. Ivan Mohorič. Trgovci, posetite ta diskusijski večer! — Uprava Združenja.

● **Ljubljani** so včeraj ponovno zaprli, tako da teče vsa voda le skozi Gruberjev kanal, zatvornica v Trnovem pa je spuščena. Ljudje opazujejo v sredi mesta ogromne množine gramoza, ki ga je voda nanesla iz zgornjega dela struge. Zlasti med frančiškanskim in zmajskim mostom je gramož dobro viden. Saj je gramož v strugi na zabetoniranem delu tudi nad meter na debelo. Računajo, da je povodenj nanesla kakšnih 10.000 kubičnih metrov gramoza na beton.

● **Zgradarini zavezane osebe** opozarja mestno načelstvo na razglas davčne uprave št. 14.036-33, ki je nabit na deski mestnega načelstva in na mestni deski v Sp. Šiški, da vložijo prijavo za zgradarino pri davčni upravi za mesto, Vodnikov trg 5, od 1. do 31. oktobra 1933, da se izognejo globi. — Tiskovine se dobijo pri društvu hišnih posostnikov, v Jugoslov. knjigarni in po večjih trafikah.

● **Učni tečaji Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani.** Trgovsko društvo »Merkur« namerava prirediti večerne učne tečaje, ki se bodo vršili ob

je namreč takoj zjutraj odšel iz samostana v Trboje pri Smedniku — in ga prenesla v kakih 80 korakov oddaljeni samostanski čebelnjak, medtem ko jo je ostala samostanska družina spremljala, S. prednica in s. Dominika, takratna kuharica, sta vso noč premolili in prečuli pred sv. Rešnjim Telesom v čebelnjaku.

Prihodnji dan so sv. Rešnje Telo prenesli v zakristijo, kjer je odslej bilo shranjeno. Med tem se je pa cerkvena zopet popravila in na praznik Srca Jezusovega 21. junija se je prvič po potresu v njej maševalo. Tedaj sta hodila semkaj maševat tudi vodika gospoda, ker je bila župna cerkev v Vodicah popolnoma podrti. Leta 1896. je bilo tudi veličnočno vstajenje v Repnjah. Pred potresom je segalo polopje pri cerkvi skoraj do zadnje ograje; ker je po potresu napravil preveč škode, so en del poslopja z nekaj sobami popolnoma podrli, po-znejejo so pa tam zasadili ciprese in kostanj, okrog pa napravili lesen plot. — Tudi šola je bila občutno poškodovana. Zaradi popraviljanja se je moral pouk ustaviti do 27. maja.

18. nov. 1902 je umrla s. Baptista Pfajfer, priljubljena in zelo zmožna učiteljica in šolska voditeljica. V Repnjah je delovala komaj dobro leto. Gotovo se je njene bivše učenke še spominjajo. Ta je tudi edina sestra, ki je do-slej v Repnjah umrla.

28. februarja 1908 je Bog poklical po večno plačilo preblago Jerajevo mater, ustanoviteljico našega zavoda. Zalokal je za njo vse zavod, vsa šola, vsa župnija. Saj so jo vsi ljubili kot mater. Kakšno veselje je bil za otroke vsako leto materin god, Miklavžev večer, božič! Do-bro so vedeli, da mati ne bodo prišli s praznimi rokami. Kako so si štele deklice, katere je do-hitela ta sreča, v čast, da so ji smele k godu srečo voščiti. Voščilke so kar naenkrat začu-tile svetlo srebrno kronico v roki. Pa tudi vse ostale so bile obdarovane z zemljami, rogljiči ali prestami. Najbolj so občutile njeno izgubo

Oddelki III. Civilnopravne zadeve od črke K do O. Sodnik Vlado Velušček, pisarna služitelj Janko Jurjovčič.

Oddelki IV. Civilne tožbe od črke P do S. Sodnik Jože Baričević, pisarna kanclist Jože Schildenfeld.

Oddelki IV a. Civilne tožbe s črkami C, E, J, T do Z ter odpovedi in spori, nastali vsled sod. odpovedi. Sodnik Janko Müller, pisarna zva-niki Janko Spunt.

Izvršilna oddelka V. in V. a sta ostala po za-sedbi in razdelitvi neizpremenjena, prav tako ka-zenska oddelka VI. in VII. Pravna pomoč je po-verjena sodnemu pristavu Francu Poljancu, Gosp. Ferdinandu Merali, ki je hkratu kazenski sodnik za mlajše maloletnike, je poverjen oddelku VIII. za zadeve nespornega sodstva. Pisarno tega oddelka vodi viš. pis. oficial Jože Cernivec. Kakor vsi civilni oddelki, tako sta tudi oba kazenska oddelka močno obremenjena in se razprave vsak dan vrste od 8 do 13. Oba sodnika dr. St. Bajič in Branko Goslar včasih absolvirata do 20 kazenskih raz-prav na dan.

delavnikov v času od 7. do 9. ure zvečer, za slo-vensko trgovsko korespondenco, knjigovodstvo, strojepisje, stenografijo slovensko in nemško, laški in nemški jezik. Tečaja za laščino in nemščino se bosta vršila v dveh oddelkih a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Tečaje se od-preti pod pogojem, da se prijavi za posamezne pre-dmete zadostno število udeležencev. Prijave v dru-štveni pisarni od 9 do 12 dopoldan in 3 do 5 po-poldan (Gregorčičeva ul. 27, pritličje, Trgovski dom).

● **Pričetek predavalne sezone v Slovenskem planinskem društvu.** Slovensko planinsko društvo v Ljubljani odpre v torek, dne 10. oktobra, letoš-njo predavalno sezono. Predaval bo predsednik SPD dr. Josip Pretnar o temi: »Po planinah Južne Srbije«. Predavatelj bo pojasnjeval svoja izvajanja s številnimi skoptičnimi slikami, ki jih je po-večini sam posnel v gorskih predelih Koraba, Šar planine in Peristera.

● **Dogodki s trga.** Lepo vreme je povzročilo, da je bil včeraj živiliški trg izredno živahen. Zlasti je bilo na trgu ogromno gob, ki so jih prodajali kar na štirih stojnicah, in sicer merico po 3 Din, kilogram pa po 8 Din. Tudi sadni trg je bil iz-redno dobro založen z jabolki, grozdjem, breskva-mi in drugim sadjem. Okoli 10 dopoldne je ho-tela neka žena iz Stepanje vasi kupiti pri Belo-krancjih kilo grozdja. Prav tedaj pa je bila tam največja gneča. Ko je segla v žep, je obupno za-ihitela: v žepu ni bilo denarja. Neznani žepar ali bolje neznana žeparica ji je v gneči izmaknila kakšnih 300 Din, kolikor jih je imela. Za to ubogo ženo je to pomenilo veliko izgubo, saj je bil to njen gospodinjinski denar za najmanj 14 dni. Med pretresljivim jokom je pripovedovala siražniku, kaj jo je doletelo. Toda za žeparico ni bilo nobene sledi več. Gospodinj, bodite na trgu pozorne!

● **Trije ponesrečenci v Ljubljani.** Nogomet je včasih nevaren sport. V nedeljo se je ponesre-čil pri nogometni igri 22 letni mehanik Franc Bur-ger, stanujoč Pred konjušnico 4. Žoga mu je nam-re-č priletela s tako silo v trebuh, da je dobil ne-varne notranje poškodbe. — V nedeljo je v Šiški padel s kolesa in se poškodoval na glavi 21 letni soboslikar Karel Kesič, stanujoč v baraki na sport-nem igrišču Hermesa v Šiški. — Ponoči so neki ljudje napadli 28 letnega Stanka Baumkircherja, delovodjo mestne elektrarne in stanujočega v Po-kopalski ulici 14 v Mostah. Baumkircher je ra-njen z nožem v obraz.

● **Mlad jurist prosi instrukcije,** da si s tem omogoči študij. Naslov se izve v uradništvu »Slo-venec«.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20

Torek, 3. oktobra: Zaprtlo.
Sreda, 4. oktobra: »Komedijska zmešnjav«. R. Sreda.
Četrtek, 5. oktobra: »Sonata strahova«. Red C.
Petek, 6. oktobra: Zaprtlo.

Opera

Začetek ob 20

Torek, 3. oktobra: Zaprtlo.
Sreda, 4. oktobra: »Luiza«. Red B.
Četrtek, 5. oktobra: »Samson in Dalila«. — Red Četrtek.

revne učenke, za katere je skrbela kot lastna mati. Nakupila in napravila je vsako leto oble-ke in obutve za revne otroke. In kaj naj počno sestre brez matere, ki jih je tako ljubila in tako zanj skrbela? Materine izgube dolgo niso mogle pozabiti. Rade bi ji bile lajšale zadnje dni njenega življenja, a jim ni bilo moč. Umrla je v Lokarjih pri sorodnici, kateri je zapustila posestvo v Lokarjih.

26. novembra 1914 je umrl g. župnik Simon Žužek, za Jerajevo materjo največji dobrotnik ter prijatelj zavoda in šole. Z njim sta zavod in šola izgubila prebлага in preskrbnega očeta.

Ker osnovnošolski pouk vsled obsežnih predpisanih predmetov ni mogel dati deklicam dovolj gospodinske izobrazbe in ker je zavod spoznal veliko potrebo gospodinskega pouka, zlasti pa še, ker je bila želja Jerajeve matere, se je leta 1909. odprla

kmetijsko-gospodinska šola,

ki je za marijaniško najstarejša. Od tega časa vodijo sestre poleg osnovne šole še gospodinj-sko šolo, ki se deli v šestmesečni zimski in petmesečni letni tečaj. Tako je dana dekletom prilika, da se lahko izvežbuje v dobre kmet-ske gospodinj in poživljene, južne mate-re. Da bi pa bila deležna gospodinske izobraz-be vsaj nekoliko tudi ona dekleta, ki se ne morejo odtrgati od doma ni za nekaj mesecev, se je lanske šolsko leto pričelo še z gospodinj-sko-nadaljevalno šolo, ki je tudi pokazala do-kaj lepe uspehe.

Naj Sree Jezusovo svojo naselbino blago-slavlja še v prihodnje, naj nam da mnogo rahločutnih, za vse, kar je dobro, dovezetnih otroških sre, da bodo neznatna semena po-gnala in rodila bogate sadove, narodu in drža-vi zdrav in krepak naraščaj.

Mariborske vesti:

Gradbena bilanca

Gradbena sezona se bliža zaključku. Stavbe-niki se hito, da izkoristijo lepo vreme ter spravjo započete stavbe pod streho. Novih zgradb pa raz-en Delavskega azila letos ne bodo več pričeli. Bi-lanca letošnje gradbene sezone je kaj skromna, menda najskromnejša izza povojnih časov. Samo 90 novih stanovanj je pridobilo mesto od pomladi do jeseni. Druga leta jih je bilo povprečno vedno okoli 300. Zgrajena pa so ta stanovanja v 29 novih stavbah. Od tega je bilo zgrajenih enostanovanj-skih vil in hiš 13, dvostanovanjskih 9, štirista-novanjskih 3 in petstanovanjskih tudi 3. Zasebna podjetnost je zgradila letos samo 68 novih stano-vanj; celokupno bilanco je rešila prav za prav

Auto zgorel

Na državni cesti med Slivnico in Framom se je vnel avto »Tatra«, last g. Miha Hohnjeca iz Maribora. Ogenj je nasel tako hitro, da je bilo vsako gašenje onemogočeno, posebno, ker je bilo v rezervoarju okoli 50 litrov bencina. Potniki, namenjeni v Ljubljano, so si komaj rešili življenje. Požarna bramba iz Frama je sicer kmalu dospela na lice mesta, ni pa mogla ničesar rešiti, ker se je bilo batl eksplozije bencina. V kratkem je bil avto kup razvalin zgorlega železja. Škoda znaša nad 100.000 Din. — Zavarovan je bil avto pri »Triglavu«.

● **Krščanska ženska zveza** ima v nedeljo, dne 8. oktobra ob 6 zjutraj v baziliki Matere Mi-losti sv. mašo s skupnim sv. obhajilom, za vse rajne člane in članice. Popoldne ob 3 blagoslov z darovanjem. Ob pol 5 pa ima v dvorani Zadrūžne gospodarske banke proslavo 10-letnice pogrebne-g sklada. Na sporedu so deklaracije in slavnostni govor voditelja prof. Životnika. Vljudno vabimo vse člane in članice, katerih dolžnost je, da se po-božnosti in proslave udeležijo v čim večjem šte-vilu. Vabljeni pa so k proslavi tudi vsi prijatelji društva.

● **Za poplavljenec** so darovali po podružnici »Slovenec« v Mariboru: Golež Josip 30 Din, ne-imenovana 100 Din, trgovec Ivan Kovač 100 Din, prof. Prijatelj 50 Din. Vsem plemenitim srecm: Bog plačaj!

● **»Magdalence« v novi sezoni.** Agilen dra-matski odsek Magdalenske kongregacije je otvoril svojo letošnjo sezono v nedeljo 1. oktobra zvečer z vzpizoritvijo nesmrtno Gogoljeve komedije: »Revizor«. Že za otvoritev so Magdalenci pokazali, da nam bodo pripravili letos še marsikatero pri-jetno presenečenje. »Revizorja« so postavili na oder v Eichmeisterovi režiji v dovršeni obliki. Do pi-čice vse izpolnjeno in zamišljeno ne samo na zu-manji, ampak tudi na notranji efekt. Igralci so dobri, zlasti močne kreacije so ustvarili Jovičič (Hleštakov), Eichmeister (sluga Osi), Hamersak (mestni poglavar), Starčeva (poglavarjeva žena). Vpizoritev je izvalja pri številnih gledalcih, ki so napolnili dvorano Zadrūžne gospodarske banke, salve smeja in obilico viharnega priznanja. Mag-dalenci nameravajo »Revizorja« še vpizorizirati, na kar naše občinstvo že sedaj opozarjamo.

● **Se vse premalo.** Na svoji zadnji seji je mestni svet mariborski razdelil dijaške podpore. Radi razmeroma nedostatne svote, ki je bila v ta namen določena v proračunu, ni bilo močogoče upo-števati vseh prošenj ter so se nekateri prosilci za-vrnili. Naknadne ugotovitve pa so pokazale, da so prav vsi prosilci nujno potrebni podpor. Radi tega bo na prihodnji seji virmaniziran primeren znesek,

Celje

● **Pevski zbor rudarskih otrok iz Trbovelj** priredi v nedeljo, dne 8. oktobra ob pol 5 po-poldan v dvorani Ljudske posojilnice v Celju koncert pod vodstvom pevovodje g. Šuligoja. Nastopi s programom, ki mu je spomladni na turneji po Čehoslovski in na Dunaju prinesel izredno velike uspehe. Vstopnice se dobe v predprodaji v Goricarjevi knjigarni.

● **Tujiški promet meseca septembra.** Meseca septembra je obiskalo Celje 1299 tujcev na-pram 1265 meseca avgusta. Po narodnosti je bilo največ Jugoslovancev, po poklicu pa trgo-vev in trgovskih potnikov.

● **Meseca septembra je umrlo v Celju 25** oseb in sicer 7 v mestu ter 16 v javni bolnišnici. V okolici je pa umrlo v tem času 9 oseb.

● **Zhorovanje učiteljev meščanskih šol** bo v petek, dne 6. oktobra ob pol 11 dopoldne na deski meščanski šoli v Celju.

● **Darovi za poplavljenec.** Vincencijeva konferenca v Celju je prejela za poplavljenec še sledeče darove: Milka Gobec, Gorinja Rad-gona, 30 Din, Ogrizek Fr., župnik v pok. St. Janžu na Dravskem polju, 30 Din, Fani Vučak, Sv. Pavel pri Preboldu 20 Din. Bog plačaj!

● **Poplave v mestu Celju, ugotovitev škode.** Mestno načelstvo celjsko razglašja: V zvezi s tu-kajšnjim razglasom od 26. IX. 1933 št. 6107-1935, ponovno pozivam prebivalce mesta Celja, da za-nesljivo prijavijo mestnemu načelstvu škodo, ki jo je napravila poplava v dneih 23. in 24. sep-tembra 1933, na objektih, poljskih pridelkih, obleki, živežu, pohištvi itd. in sicer ne glede na to, če bodo prosili za podporo odn. bodo mogli biti z ozirom na skromna za podpore razpoložljiva sredstva deležni podpore. Prijava škode je nujno potrebna v statistične svrhe, kakor tudi radi dosege čim hitrejšega realizi-ranja regulacije Savinje in njenih pritokov. Obenem podaljšam rok za vložitev prijave škode do vključno 12. okt. t. l. Mestni načelnik.

● **Delo je na razpolago pri celjski ekspozituri** javne borze dela: 2 kamnosekoma, 1 čev-ljarju, 1 brivcu, 1 tkalki, 1 pletilji, 1 natakarici s kavcijo, 2 služkinjam, 1 prodajalki za buffet in 1 varuhinji.

● **Nesreča.** Drobniak Stanko, 16 letni po-sestinski sin s Ponikve ob j. ž., se je dne 25. sep-tembra pri popravljajanju svinjaka usekal v levo roko, in si presekal žile. Sedaj je nastopilo za-strupljenje krvi. — 30. septembra je padla 15 letni hčerki ključavničarja Marije Hribnik v Braslovcah trgava gramoza na levo nogo in jo ji zlomila. Zdravita se v celjski javni bolnišnici.

● **Izgubljen in najdeno.** Dne 1. t. m. je bil med 12 in 15 med vožnjo na avtobusno izgub-ljen iz Doberne do Celja ali pa v Celju 4 mm velik briljant, vreden 2000 Din. — Včeraj je bil med 11 in 12 izgubljen na poti od Narodnega doma do magistrata bankovec za 1000 Din. — V soboto popoldan je bila najdena ob Savinji v bližini Savinjskega dvorca majhna zapesna ura. Dobi se v »Slovenčev« podružnici v Celju.

mestna občina s svojo zasilno stanovanjsko hišo, ki jo še gradi v Metelkovi ulici in v kateri bo pro-stora za 32 stanovanj. Največja zgradba bo Oselova trgovska in stanovanjska trinadstropna hiša na Glavnem trgu, ki bo imela pet stanovanj. Lepa in velika je tudi stavba trgovca Bele v Dvorčakovi ulici, ki ima v pritličju trgovske prostore, v nad-stropjih pa 5 stanovanj. Isto število stanovanj bo tudi v Pipuševi hiši poleg Magdalenskega parka. Štiristanovanjska poslopja so še zgradili Pirich, Culik in Vodopivec. — Da bi bilo letos na raz-pologo dovolj gotovine in ne samo hranilne knji-žice, pa bi bil imel Maribor rekordno gradbeno sezono.

iz katerega se bodo razdelile podpore še na ostale dijaške-prosilce.

● **Mrtvaški zvon.** V bolnišnici je umrla za-sebnica gospa Marija Binder, dosegla je starost 43 let. Blagi pokojnici svetila večna luč. Zalujočim naše iskreno sožalje!

● **Nekaj je le koristila poplava.** Dravski most na mariborski otok je vodovje ostavilo, kot smo že poročali, deloma v Zlatoličju, deloma v Ptuj-u. Mestna občina je dala pregledati ostanke, izka-zalo pa se je, da bi bil prevoz v Maribor dražji, kakor je vse skupaj vredno. Radi tega je občina velikodušno poklonila ostanke nekdanjega mostu dotičnim občinam, da jih uporabijo za svoje občins-ke rezeve. Tako bodo revni ljudje imeli vsaj ne-kaj koristi od dravske poplave ter bodo vsi po-ceni do kuriva.

● **Izpremembe v avtobusnem prometu,** o ka-terih smo že poročali, se bodo uvedle šele z 8. oktobrom. Med drugim se izpremeni tudi vožnja na progi I. in sicer v smislu našega svoječasne-ga predloga, da bo vozil avtobus po Magdalenski in ne več po Betnavski.

● **Dvonožne lisice.** Tatvine perutnine so po-stale pravcata nadloga za nekatere okoliše v Slo-venskih goricah. Ker se je domnevalo, da zala-gajo lisjaki z ukradenim blagom mariborski trg, je na-pravila nekajkrat mariborska policija že racijo na trgu za »tatovi perutnine, ki pa ni imela uspeha. Te dni pa so orožniki pri Sv. Antonu imeli srečo, da so nekje zaduhali kurjo pečenko sumljivega iz-voza. Domnevajo, da so prišli na sled pravi cen-trali lisjaskih podvigov.

● **Spilav nasedel.** Drava je postala zopet plovna, po zadnji povodnji pa se je struga na ne-katerih mestih izpremenila, kar bo povzročalo še mnogo nevarnosti splavarskim krmarišem. Pod Meljem je na taki novi sipini nasedel spilav, ki so ga splavarji le s težavo in z uporabo konjske vprege na obrežju premaknili in spravili v globino.

● **Že pod streho.** Uprav z amerikansko nagli-co napreduje zidanje zasilne stanovanjske hiše v Metelkovi ulici. Včeraj so pričeli postavljati na po-slopju že streho, ki jo sproti pokrivajo. Prišel pa se je tudi naval reflektantov za ta zasilna stano-vanja. Obračajo se na vse močoge instance, da si zagotovijo sprejem. Težko bo izbrati sprčo ve-likih potreb in komaj da bi občina zgradila še par takih stavb.

● **Sprememba posesti.** Znano Feldbachovo vilo na Zrinjskega trgu je kupil od industrijalca A. Jurce veletrgovec Marko Rosner za 850.000 Din.

● **Kačja zalega.** V Koških je počila včeraj strupena kača 43 letnega viničarja. Zatekel se je po pomoč v tukajšnje bolnišnico.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Torek, 3. oktobra ob 20: ROKSI. Premiera. B. Sreda, 4. oktobra: Zaprtlo.
Četrtek, 5. oktobra ob 20: GOSPODA GLEMB-AJEVI. Red A.

Trbovlje

Razočarani vpokojenci. V soboto so šli po svojo mesečno pokojnino v pisarno bratovske skladnice, tam pa jim povedali, da jim ne bodo več izplačevali pokojnin na roko, ampak jo bo sprejel vsak po nakaznici na pošti. Pošta pa še ni prejela nakaznic in zato tudi ta dan še ni mogla izplačati pokojnin. Bilo je veliko jeze in zabavljanja, ker vsi težko čakajo in že naprej računajo z denarjem, ki so ga dosedaj točno prejemali. Nekateri prihajajo po več ur daleč po že itak znižano pokojnino, sedaj pa še zastoj. Niti ni gotovo, kateri dan bo na pošti denar dobili. Prejšnji način izplačevanja je bil prikladnejši, cenejši in točnejši. Upoko-jenci se bodo potom svoje organizacije prito-žili proti novemu načinu izplačevanja pokojnin in zahtevali, da ostane pri stari praksi.

Ptui

Pogreb Marije Kolariceve. V nedeljo smo spremili k zadnjemu počitku gospo Marijo Kola-ričevno, mater profesorja in konsist. svetnika g. A. Kolariča. Pogreba se je udeležila velika množica ljudi. Mestno občino je zastopal župan g. Jerše, gimnazijo pa ravnatelj g. dr. Komljanec z nekat-rimi profesorji, očetje minoriti in kapucini so se udeležili pogreba korporativno, istotako ostala du-hovščina iz okoliških župnij, vsega skupaj je bilo 18 duhovnikov. Cerkvene obrede je opravil prošt dr. Zagar, ki je imel tudi lep nagrobni govor. Blagopokojna je dočakala izredno visoko starost 85 let. Svoja stara leta je preživela pri svojem sinu profesorju. Skoro dve leti pa jo je visoka starost prisilila v bolniško posteljo, kjer se je prav skrbno pripravljala za večnost. Naj v miru počiva!

Iz OUZD. Premješčen je iz Ptuj v Celje uprav-nik ekspoziture OUZD g. Herman Delpin.

Poskus umora. Ko se je v soboto, 30. septem-bra zvečer spravljala Marija Januž, posestnica v Janževskem vrhu pri Sv. Urbanu k počitku, je nenadoma padel skozi okno v njeno stanovanje strel in jo zadel v glavo. Prvo pomoč ji je nudil zdravnik dr. Potrč iz Sv. Urbana, in odredil ta-kojšnji prevoz v bolnišnico.

Šmartno pri Litiji

Ker teče po ozemlju naše župnije 6 potokov, ki so ob povodnji narasli do 3 m nad normalo, zato je v tem okraju tako hudo, lahko bi rekli najbolj prizadeta naša župnija. Veliki t m široki in 1 m globoki kanali pod površino in pokriti z be-tonskimi ploščami in zemljo, ki so bili pravkar izvršeni na ustju, so spodkopani in razdejani. Voda je spodkopala poleg betonskega mostu v Jablanci tudi betonski most na Jezeh in sicer na levem bregu. Voda je napravila veliko škodo v tovarni unenja P. Knaflča. Odpravila je 1 vagon ječ-e, vdrla v tovarniške prostore, kjer je zlasti velika škoda na kemikalijah, ki znaša skupno do 50.000 dinarjev. Tudi naš kraj bi bil potreben pomoči in podpore.

Dva govora pred sodiščem

Ljubljana, 2. oktobra.

Ravnatelj Zadrúžne zveze v Ljubljani g. Fran Gabrovšek je bil obtožen prestopka po čl. 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi ter se je zaradi tega prestopka zagovarjal pred kazenskim sodnikom poedincem okrož. sodišča g. Josipom Gorečanom. Obtožena je branil odvetnik dr. Stanko Zitko. Državni tožilec dr. Hinko Lučevnik je v obtožnici inkriminiral naslednje obtožbenke izjave, ki naj bi jih bil govoril ob priliki proslave 25-letnice Hranilnice na Vačah na svečnico letos in sicer najprej v cerkvi in pozneje v hranilničnih prostorih. Obtožnica mu očita prvič, da se je med pridigo izrazil: »Spominjate se, kako je Kristus trpel preganjanje in bil izpostavljen, ravno tako se tudi sedaj pri nas godi, da so nekateri preganjeni in to samo zavoljo Kristusove vere, drugič da je po maši med predavanjem dejal: »Današnje krize je samo to vzrok, ker nima ljudstvo zaupanja do vlade, odnosno do sedanjega režima, ker je država izdala zakon o zaščiti kmetov, da ne bo treba kmetom plačevati dolgov, kar pa ni res in je to zgolj zapekljivost ubogega ljudstva« in tretjič, da je trdil: »da je danes na strani bivše SLS skoraj 95% ljudstva, katero rine v tej smeri polagoma naprej, ter ako bodo trdni in skupni, potem bodo brez vsakih pomislekov pririnjili do površja, saj to itak ne bode dolgo trajalo — k večjemu še kakih par mesecev.« S temi izjavami je po obtožnici nameraval obtoženec povzročiti nerazpoloženje zoper državne zakone, uredbe in naredbe oblasti ter zoper politični red v državi.

V razlogih pravi obtožnica, da je inkriminirane besede potrdil orožniški podnarednik Janez Pfeifer, ki je pridigo nalašč pozorno poslušal in ki se je nalašč udeležil predavanja ter si vsebino pridige in predavanja takoj notiral.

Zagovor obtoženca.

»Povejte po pravici, kaj je bilo!« je sodnik pozval obtoženca, ki je nato mirno in stvarno navajal svoj zagovor. »Moram,« je omenil uvodoma, »samo to izjaviti, da ostanem pri tem, kar sem izpovedal preiskovalnemu sodniku. Obtožbenec je nato razvil glavne misli svoje pridige v cerkvi. Govoril je o nasprotijih Kristusove vere, ni pa pri tem imel v mislih kako preganjanje vere ali vernikov od strani oblasti in vlade, ampak le napade brezvercev na cerkev in na smešenje vere po čnospiših. Nekateri so tudi še danes preganjeni, toda samo zaradi Kristusove vere.«

»Kaj ste v društvenem domu govorili?« je prekinil sodnik obtoženca.

»Prav to, kar sem povedal v preiskavi!« je obtoženec odvrnil.

»Kaj ste govorili, to nam tu povejte!« je posegel vmes drž. tožilec.

Obtoženec: »Le o 25-letnici posojilnice. Razvijal sem misli, kako se je pri nas zadrúžništvo razvilo in napredovalo. Nato sem govoril o gospodarski in splošni krizi pri nas. V drugi polovici govora sem povedal, kako je prišlo do te krize, navajal sem posamezne razvojne dobe. Ko so propadle dunajske velebanke, smo bili tudi mi prizadeti, kajti iz naše države so potegnili kar 600 milijonov Din. Sledila je stabilizacija dinarja. Devize so po njej ostale proste. V tej dobi je bil silno velik devizni izvoz, zato je nastalo pomanjkanje denarja.«

Drž. tožilec: »Kaj ste govorili o vladi, obtoženec?«

Sodnik: »Kaj ste govorili o zakonu za zaščito kmeta?« Obtoženec: »Samo to, da so se pri nas pojavili agitatorji, ki so razširjali napačne vesti o zaščiti kmeta.« Drž. tožilec: »Ali niste trdili, da je vlada kriva krize?« Obtoženec: »Sem ravnatelj Zadrúžne zveze in bodite prepričani, da ne bom napadal režim vprico orožnika. Absolutno tudi nisem nič govoril o SLS.« Obtoženec je nato sodniku raztolmačil, kako je ljudi tolažil, da pridejo boljši časi. Zadrúžništvo je imelo v prvih letih pred vojno mnogo nasprotnikov od vseh strani, kljub temu je postalo javen faktor in naj bodo vsi prepričani, da bo zadrúžništvo sedanjemu krizo premagalo.

Sodnik: »Vas dolže, da ste rekli, da je že danes 95% v bivši SLS.« Obtoženec: »Govoril sem, da je na strani zadrúžništva večina ljudstva.«

Glavna obremenilna priča.

Po skoraj eno uro trajajočem zagovoru obtoženecem je sledilo zaslišanje prič. V prvi vrsti glavne obremenilne priče, orožniškega podnarednika Jan. Pfeifferja, ki je bilo zelo natančno. Orožnik Pfeifer je vsebino obtožbenke pridige povedal poveljniku orožniške postaje, ta je nato poslal Pfeifferja še v prosvetni dom k predavanju, nakar je pozneje sestavil ovadbo proti obtožencu. V nasprotju z obtožnico, ki pravi, da je orožnik nalašč pozorno poslušal pridigo v cerkvi, pravi priča: »Nisem šel nalašč v cerkev, le kadar sem prost, grem k maši.« Priča je poslušal pridigo in čul o prega-

njanju Kristusove vere, da se vernikom danes tudi tako godi. Sodnik: »Kaj ste pod tem razumeli?« Priča: »Da naj bi ne bila.«

Drž. tožilec: »Kaj ste razumeli pod preganjanji?« Priča: »Razumel sem to tako, ker je bil dr. Korošec pred nekaj dnevi interniran. To sem si takoj notiral in sporočil komandirju.«

Priča je nato kratko podal vsebino obtožbenke predavanja, češ, da je dejal, da je zakon o zaščiti kmeta slab, ker ljudstvo ne bo na boljšem in se s tem ljudje le zapeljujejo tako, da nima zaupanja do vlade.« Sodnik: »Ali je govoril o agitatorjih, ki begajo ljudi?« Priča: »O agitatorjih nič.« Sodnik: »Ali je govoril o zadrúžništvu?« Priča: »Vsega si nisem mogel zameriti. Slišal sem, da je 95% na njih strani.« (Priča ni mogel točno potrditi, da bi rabil izraz SLS!) Priča izključuje še naprej, da bi slišal besedo SLS, pač pa »na njih strani.« Sodnik: »Kaj ste si pod tem izrazom mislili?« Priča: »Na njih strani sem mislil bivše člane SLS.« Priča je dalje razumel predavanje tako, da bo sedanjí režim trajal le nekaj mesecev. Nadaljno zaslišanje je bilo prav zanimivo. Drž. tožilec: »Ali se spominjate, da je obtoženec rekel, da ljudstvo nima zaupanja do vlade in režima?«

Priča po daljšem premišljevanju: »Seveda se danes ne morem več spominjati na vsako podrobnost. Takoj po predavanju v društvu sem si vse zabeležil.« Drž. tožilec: »Ali vas je obtoženec videl v društvu?« Priča: »Da!«

Do živahne kontroverze je prišlo med branilcem dr. Zitkom in drž. tožilecem. Branilec je ugotovil, da si priča pridige ni takoj zunaj cerkve zabeležil, marveč le pozneje, ko mu je poveljnik postaje ukazal napisati vsebino pridige. Branilec: »Ali so bili v društvu samo pristaši SLS?« Priča: »Samo SLS!« Branilec: »Ali je bil župan Dežman pristaša SLS?« Priča: »Da!« Branilec: »In Sušnik?« Priča: »Da!« Branilec: »Naj se protokolira, da sta bila Dežman in Sušnik pristaša SLS!«

Priča Tit Strmljan, 72-letni posestnik, je bil v cerkvi pri pridigi. Mirno je povedal: »O preganjanju Kristusove vere je govoril.« Sodnik: »Kdo je bil preganjan?« Kako je rekel?« Priča: »Vera je bila preganjana. Kdo drugi, ni povedal.« Bil je tudi pri predavanju. Tu je obtoženec tolažil ljudi, da hranilnica ne bo propadla in da se bo vse izboljšalo, ko hranilnice dobe zaupanje ljudi. Sodnik: »Ni-li rekel, da je vlada vzrok današnji krizi?« Priča odločno: »Tega ni rekel. Sem bil čisto zaven na stolu.« Drž. tožilec: »Ali je govoril o zapeljivosti ljudstva?« Priča: »O tem sploh ni govoril!« Sodnik: »Ali je rekel, da je 95% na strani bivše SLS?« Priča: »Tega ni govoril.«

Branilec: »Ali ste predavanje poslušali. Ali ste imeli vtis, da je delal propagando proti vladi?« Priča: »Nič. Izključujem. Samo orožnik je tako razumel.«

Branilec: »Ali so bili pri predavanju navzoči samo bivši člani SLS?«

Priča: »Je bilo mešano. Bili so tudi od drugih strank.«

Priča France Kimovec je prav tako v glavnih in bistvenih točkah potrdil zagovor obtoženca. Bil je pri pridigi v cerkvi. Sodnik: »Ali je koga imenoval v cerkvi?« Priča: »Nobenega. V cerkvi ni napadal oblasti.« Bil je v društvem domu. Priča je poudarjal: »V predavanju ni omenjal niti vlade niti režima, o bivši SLS sploh ni govoril.« Priča je naposled primomnil: »Jaz sem bil poprečni član demokratske stranke. Celo predsednik krajevnega odbora sem bil.« Sodnik: »Kje ste sedaj organizirani?« Priča: »Nikjer!«

Sodnik je nato prečital še razne izpovedbe prič, ki so bile zaslišane v preiskavi. Vse priče potrjujejo izpovedbe obeh zaslišanih prič.

Po govoru drž. tožileca in branilca dr. Zitka, ki je v daljšem govoru utemeljeval oprostitelno sodbo in lojalno postopanje obtožbenke, je sodnik razglasil sodbo, s katero je bil obtoženec obsojen zaradi prve izjave v cerkvi in druge v društvem domu na 2400 Din denarne kazni, odnosno 40 dni zapora. Oproščen pa je bil od obtožbe zaradi tretje inkriminirane izjave o 95% bivše SLS. Branilec je prijavil priziv zaradi izreka o krivdi in kazni.

— Pri revmih v glavi, ledjih in plečih, živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom uporablja naravna »Franz-Josef« grenčica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborno čistilo za želodec in čreva.

Koledar

Torek, 3. oktobra: Terezika Deteta Jezusa. Ščip ob 18.08. Herschel napoveduje lepo in hladno vreme.

Novi grobovi

† V ljubljanski splošni bolnišnici je umrla gospa Katarina Smrekar, roj. Mohorič. Truplo prepeljeje v Kropo, kjer bo pogreb danes ob 4 popoldne. N. v. m. p.

Osebnosti

— Iz duhovniške službe. G. Martin Kozar, dosedaj kaplan v Zalcu, je nastopil s 1. oktobrom kaplansko mesto pri Sv. Marjeti niže Ptujja, ker je tamonjši g. kaplan Jožef Kuk hudo oboliel in se zdravi v Muretincih.

— Iz finančne službe. Napredovali so pri dravski finančni direkciji v Ljubljani za višje računske inšpektorje v V. pol. skupini: Funderle Ivo, Kranjc Ivan, Golob Andrej, Bischof Viktor, Bitenc Jožko, Glažar Peter, Habjan Janko in Hartman Franc; za rač. kontrolorje VII. pol. skupine: Turk Adolf in Vrhovc Anton.

Cerkveni vestnik

Za duhovnike sta v Domu letos še dva tečaja tridnevni duhovnih vaj in to: od 9. do 13. in od 16. do 20. oktobra. V obeh je še prostora. Priglasite se! — Vodstvo Doma.

Gospa, — nekaj za vas!

Če so na vašem lepem licu nastale prezgodaj gubice in je vaš obraz izgubil svoj mladostni sijaj, je to znak, da nekaj ni v redu pri vašem izločevalnem sistemu. Neredna prebava in zaprtje sta največja sovražnika zdravja, zlasti pa lepote. V takem slučaju vam ne koristi mnogo zunanja nega, če pa sredstvo, ki pospešuje delovanje prebavnih organov: jeter, ledvic in črevesja. Tako sredstvo je Radenska zdravilna voda. Radenska zdravilna voda vsebuje namreč veliko množino zdravih mineralnih soli, ki uspešno pomagajo izločevati strupene snovi iz telesa in s tem utrjuje zdravje, ki se verno odraža na obrazu.

Ostale vesti

— Duhovnikom braslovske, celjske in novocerkovske dekanije v vednost. V skladu odsodnosti meditatorja dr. Knavs in radi indispozicije referenta ni sestanka Slomškovega krožka vršil dne 9. novembra.

— Blagoslovitev izolirnice v Trbovljah. V soboto o benajstih je g. svetnik Hašparič ob asistenci g. kateheta R. teja blagoslovil v Trbovljah novo občinsko bolnišnico za nalezljive bolezni. Navzoči so bili samo nekateri zastopniki občine in obrtniki, ki so stavbo izvršili, razen Mavriča iz Ljubljane. G. svetnik je v govoru omenil, da blagoslovlja hišo ljubezni, trpljenja in tolažbe. Ljubezni do bližnjega je zgradila novo bolnišnico, da bo lajšala trpljenje bolnih, tolažbo pa bo prinašala kapela v poslopju, posvečena Materi božji in z Najsvetejšim v tabernaklju. Občinski zdravnik dr. Jensterle je orisal nastanek nove bolnišnice in potrebo in korist. Prednica je v imenu Marijinih hčera prevzela izolirnico v oškrbo, se zahvalila za zaupanje, ki ga usmiljenkam izkazuje občina, in obljubila storiti vse v pomoč bolnikom. Nazadnje so se dali vsi udeleženci alikati pred novo stavbo, ki dela s svojo belo barvo sredi zelenja prav ličen vtis.

— Zadnja povodenj tudi občini Šmartnu ob Paki ni prizanesla. Poleg Savinje je tudi potok Paka prestopil bregove in poškoval razne javne in zasebne naprave in poplavl obročna zemljišča. Gosp. okrajni načelnik iz Gornjega grada se je takoj pripeljal na lice mesta in si ogledal škodo ter dal navodila na županstvu glede ocenitve vse škode. Zato je neumljivo, da še do danes ni bilo komisijonega oglada pri prizadetih posestnikih. Nekateri javne naprave, ceste, brvi in mostovi, so nujno potrebni popravila, ker je promet onemogočen.

— Prepovedan tisk. Službene novice št. 222 objavljajo, da je državno pravdnstvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati knjigo Theodora Balka »Od dušika do dinamita«, ki je izšla v Zagrebu, in št. 39 tednika »Obrtniki Vjesnik« od 23. septembra t. l., ki se tiska v Zagrebu. — Z odlokom ministrstva za notranje posle pa je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej knjigo »Het drama van Trianon«, ki jo je izdal A. B. M. Abbing v Amsterdamu.

Kako ustvarja pravi pisatelj?

Trpljenje in radost pravega pisatelja ob ustvarjanju je dvojno svojstvo, ki je bilo v preteklosti morebiti pretirano naglaševano, danes pa je pretirano smešno. Morda zato, ker se marsikje danes misli, da je pravi pisatelj oni, ki mnogo piše in lahko piše. Imamo v svetovni literaturi dokaj takih zgledov, posebno med pisci, ki se niso poglabljali v potrebo svojega časa in od tam zajemali težo življenja, marveč so kakorkoli popovestili zgodovino, folkloristiko, ali daljne eksotične krajine in ljudi brez posebnega problema, ki bi jih mučil. Pisali so, da so pisali. Toda velemi, ki so se poglabili v svoj čas, v njega veličino ali pogubnost, ter hoteli to v satiri ali resnici povedati ljudem, so bili pretreseni ob tem delu do dna duš.

Newyorški katoliški tednik »America« piše, da je ravno tisk temu kriv, da misli sodobni človek o veličini in pomembnosti pisatelja tako, ko da spada to vrsto le oni, ki z lahako piše. In vendar moremo nasproti tem trditvam postaviti izrek Thomasa Manna, ki pravi, da pravi pisatelj je oni, ki težko piše... Tudi o Schopenhauerju je znano, kar je rekel: Konceptja ideje je slast, napisati jo pa je mukopolno... Prav tako vemo o Cankarju, kako ga je še tako neznatna črtica zmučila. Pač je trgal iz duše.

V imenovanem ameriškem tedniku imamo naštetih celo vrsto ameriških pesnikov in pisateljev, ki potrjujejo Schopenhauerjev izrek in Mannov paradoks. Potem takem je podobno rojstvo umetnine rojstvu otroka. Slast in boleč ležita tesno drug poleg drugega.

Večina avtorjev, piše ameriški tednik »America«, so bitja z neobsežno podzavestnostjo. Če pride nad nje njihova »bolezen«, dojemajo z nepojmljivo hitrico vse, kar gre mimo njih. To so psi, ki med spanjem slišijo. Njihovi čuti so občutljivi kot fotografske plošče. Celot v naslednjih navidezno brezdelja, v urah »počitank« ostane ob njih koncentracija iskajočih idej. Kdor je v resnici mož literature, je to zmerom, ob sleherni uri, nikoli ni prost svojega talenta. Nič mu ni potreba

Veselega srca in zdrav in lahkih nog v podpetnikih grem Palmovih okrog. Dobiš jih pri vsakem čevljarju.

— Izšla je knjiga »Jetika« (200 strani, v platno vezana, 108 lepih slik). Cena 50 Din. V tej opremi le par sto izvodov na razpolago! Knjiga vsebuje žive opise vseh vrst jetike, opisuje zdravljenje in čuvanje pred njo. Dodatek: Zdravstvena zakonodaja glede zatiranja tuberkuloze. Knjiga spada v vsako hišo! Zlasti naj bi jo naročevali oboleli in ogroženi, šole, društva, zdravstvene ustanove in oblasti. Naroča se pri avtorju: dr. France Debevec, Ljubljana, Miklošičeva c. 18.

— Španska vas so Vam Slovenske gorice. Ko bi Vi vedeli kako grešiti! Kako so te gorice vendar lepe! In njih prebivalci dobrodušni in zlati! Pridite z nami na Gregorčičev fotomaterski izlet dne 8. oktobra. Prospekt brezplačno v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

— Reven akademik, brez pomoči, odlično izvežban, bi šel za domačega učitelja proti primernemu honorarju. Obvlada poleg slovensčine, erbohrvaščine, nemščine, latinščine in grščine tudi stenografijo in tipkanje. Je dolgoleten in spreten instruktor. Naslov pri uredništvu »Slovenca«, Ljubljana. Prevzame tudi kakršnokoli službo.

— Pri ishijasu »sedi na kovanec naravne« Franz Josefove grenčice, popite jutraj na tešče, brez truda izdatno izboljšanje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

— France Bevk: »Gmajna«. Med slovenskimi izvirnimi knjigami iz zadnjega časa moramo prav posebno opozoriti na »Gmajno« Franceta Bevka. V tej knjigi so zbrane štiri povesti iz bajtarskega življenja (Gmajna, Drobnica, Kozla, Laz), ki spadajo gotovo med najboljša, kar premore naše slovitvo iz tega žanra. Že večro krogi grafi pisatelja svoje vseskozi napeto in zanimivo pripovedovanje vsakdanjega in izrednih dogodkov v pretresljivo podobo resničnega življenja. Preseneča nas pa ne samo z mojstrsko pripovedno tehniko, marveč zlasti s svojim preprostim gledanjem na ljudi in dogodke, ki jih oblikuje v trajna književna doživlja. Življenje bajtarjev je zajeto s toliko ljubeznijo do njih samih in njih težav, da se moramo čuditi, kako nepopačeno, kako pristno in resnično so podani v svojih dejanjih, v svojih mislih in v svojih notranjih preobraževanjih. Usoda, ki jim pleče nit življenja, je razkrinkana kot tisto, kar je posledica ukoreninjenih nazorov in razlik med ljudmi, zoper katere se postavljajo tisti, kateri čutijo krivico tega položaja, in izida borbe — poraza ali zmage — nikdar v naprej vedeti ne morejo. — Knjiga nudi resnično slasten užitek in je najtopleje priporočamo. Izšla je v založbi Goriške Matice, založba za Jugoslavijo pa je pri Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Stane 30 Din.

— Prodaja drv. Ravnateljstvo za šume v Ljubljani bo prodalo na prvi pisemni licitaciji dne 16. in 31. t. m. večjo količino bukovih hlodov. Potrebna pojasnila se dobe pri gornjem ravnateljstvu na Bleiweisovi cesti št. 1. oziroma pri šum. upravi v Kostanjevici, v čigar področje spada Mačkovec odnosno Opatova gora.

— Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

Poizvedovanje

Izjuben je bil sukcnji v petek 29. sept. od Vilharjeve do konca Bleiweisove ceste. Poštenega najditelja prosim, da ga odda na naslov Sircelj, Jegličeva 15. Vrnitev je važna radi ključev, ki se v njem nahajajo.

Kulturni obzornik

Mar.borsko gledališče: Gospoda Glembajevi

Tako smo tudi v Mariboru dobili »Glembajevce«, najizrazitejšo odersko delo Miloslava Krleža. Ponekod so dvignili precej prahu, kjer se je čutila prizadetost, tako v Ljubljani ob svoječasnih uprizoritvah kakor tudi v Mariboru ob nedeljski otvoritveni predstavi ni občinstvo otipalo zela, ki ga je Krleža tendencno in z vsjo silovitostjo pognal v visoke družabne kroge hrvaškega življenja. Odtujenost te družbe do naroda nižjih socialnih plasti je nezastisljiva; to okolnost naj že na zunaj podčrtava in podkreplja neka govornica, ki je čudovita mešanica narodnega in nemškega jezika. Krleža je tukaj z neko tendenco, ki se jasneje in določneje konkretizira v njegovih naslednjih spisih, s pristno zolajsko jedkostjo ter dostojevskijskim seciranjem razkazal grehote, moralno strolhnelost in piskavost te glembajevské gospe in vseh, ki se gibajo v tej glembajevski ravnini. Pokvarjenosti, praznoti in ravne betežnosti ter odtujitve narodnemu bistvu je na kupe tudi v nekaterih drugih plasteh hrvaškega prebivalstva, radi česar je v tej gledjanki očitnost tendence otipeljivejša in tudi gledanje z vidika čiste oderske umetnosti drugačno. Samoposebi se tukaj vsiljuje paralela med Cankarjem in Krležo. Cankar je z brezobzirnim peresom razgaljal grobnostno slovenske rodoljubarske in liberalne tendence, pri Hrvatih je Krleža posvetil v delikatne dupline in votline preperle družbe iz vrhnjih patricijskih plemiških krogov. Glembajevščina je postala simbol. Cankar je svoje delo opravil na svoj način. Krleža pa je neznosno in do grotesknosti pritrane moralne obtežbo tega patricijskega kolektiva skonec-triral v to glembajevsko sfero, v kateri je Krleža

natovoril vsakogar s specialnimi kriminalno-moralničnimi defekti. Ob koncu se pokriminalni celo Glembayev-ein Leone z ubojem svoje matče baronice Castellijeve.

V neprekinitenem navalu pikantnih scen se odmotava ta zgodba: nepregledna vrsta očitkov, razkrinkavanj in obračunavanja. Drugo dejanje je popolno vsega tega in gre v višek z izvršitvijo starega Glembayeva. Dobra polovica tretjega dejanja do sestanka Castellijeve, druge legitimne žene starega Glembayeva, z Leonom, bi se lahko brisala. Ti malosmiselni dialogi bi lahko izostali. Z ubojem Castellijeve je podan zelo učinkovit dramatični konec. Režiral je kot gost naš odlični režiser dr. Branko Gavella, ki se je tudi v Mariboru izkazal kot imeniten oderski oblikovalec, interpret ter režiser-sotvorec Krleževih del. Na zunaj ne more režiser pokazati tukaj kakšne blesteče invencije, zato pa so naloge notranjega urejevanja in podrobnega izčiščevanja tem večje. Smotrna enotnost in strnjeno se je odražala v vsem, kar si na odru videl in kar si z odra slišal; zadaj pa si čutil vodočo in uravnavajočo roko dr. Gavella. Sodelujoči so se njegovemu trudu dobro oddolžili ter dokazali, da je naš ansambl sposoben in pripraven za marsikaj, česar bi v danem slučaju morda ne bilo pričakovati. Naši najboljši so bili na poslu: Starčeva v vodilni vlogi vlogi baronice Castellijeve, Kraljeva v ženski dominikanske sestre Angelice, Grom kot stari Glembay, Skrbinec je podajal razboritega Leona, Dancš propalega Fabriczija, Pavle Kovič »kopobesednega« dr. Alzmanna, Furijan častnega kanonika Silberbrandta, potem pa so nastopili v manjših vlogah še Harastović, Blaž, Medven, Zakrajškova, Crnobori, Dragutinovičeva in Križajeva. Nepričakovano lep uspeh je imel Narkst kot dr. Puba Fabriczija, ki bi mu v tej vlogi ne bili pripisovali tolike izbrušene dovršenosti in advokatske spretnosti. In odziv publiko? Upravičeno dr. Brenčiča bi nikdar ne zapustila dobra volja, ko bi pri vseh predstavah bilo tako dobro...

iskati »snovje, da, celo umikati bi se utegnil pred njo, toda zmerom bo ga priklenila nase. Mar je normalen tak človek? Ne, obsojen je, biti do smrti umetnik. Tudi takrat, ko čuti, da ne bo nifesar več dojel, ga muči bolečina nastajajočega, ki njegovega življenja in nehanja ne zapusti več, dokler ni kompozicija dozorela. Pravi pisatelj ni nikoli varen pred ustvarjajočimi zamislimi in pred napadom ustvarjanja... L. G.

Thomas Mann in njegova trilogija »Jožef in njegovi bratje«. Kakor je že znano, piše Thomas Mann zgoraj imenovano trilogijo, v kateri ne namerava podati zgolj svetopisemskih dogodkov, marveč predvsem duha takratnih ljudi. To bodo pomenila nekatera velika dejanja (darovanje Izaka, poslušnost Elizeja itd.) globoke simbole večno se spovarajočih preizkušenj človeštva. Obenem bo upodobljena takratna doba na podlagi velikih kultur, babilonske in egipčanske. Prvi del te obsežne trilogije je izšel pod naslovom »Zgodbe Jakobove«, drugi bo nosil naslov »Mladi Jožef«, tretji pa »Jožef v Egiptu«. Knjiga se naroča pri založbi Fischer, Berlin.

»Jetika«. Dr. France Debevec, ki se je po svojih poljudnih razpravah o jetiki v dnevnih in periodičnih listih že močno populariziral, je izdal te dni prvo slovensko knjigo te vrste — »Jetika«; v tej je na poljuden način pokazal največje človeške morivko z vseh vidikov, zlasti z namenom, da se je znano ubraniti, a če smo že bolni, da se znano zdraviti. Knjigo krasi več lepih slik, ki odlično ponazorjuje vsebino knjige. Knjiga je tiskana na boljšem papirju, a stane 50 Din. Dobi se pri avtorju na Miklošičevi cesti. Prav ista knjiga pa bo izšla to leto v redni izdaji Mohorjevih publikacij, seveda tiskana na navadnem papirju, a bo brez dvoma mnogo koristila širokim ljudskim plastem v obrambi proti jetiki. Vsak inteligent pa, ki si hoče omisliti na boljšem papirju tiskano knjigo, naj si naroči posebno izdajo pri avtorju. Knjigo toplo priporočamo.

Kako bo na svetu čez 150 let

Svet stoji zopet ob prelomu ene dobe in preda v novo, kakor je bilo ob koncu starega Rima, za časa reformacije in francoske revolucije. Vprašanje, ki vse zanima, je le še to: Kakšno bo tisto novo, ki prihaja? Na to vprašanje odgovarja sloviti angleški pisatelj H. G. Wells v svoji najnovejši knjigi »Oblika stvari, ki pridejo«. — »Manchester Guardian« *navaja po knjigi razvoj v prihodnjih desetletjih naslednje:*

Civilizacija zastane. To je doba gospodarskih zapletljivosti, nezmisljenih nacionalizmov, teritorialnih sporov in zadev, ki vodijo do vojne. Doba vojen se konča s propadom civilizacije. Bolezni desetkujejo človeštvo. Vse vezi so pretrgane. Tehnični napredek in proizvodnja prenehata. Za svet nastopa klavna doba. Zedinjene ameriške države n. pr. predstavljajo samo nejasen sistem občin brez federacije. Leta 1960. prehaja človeštvo v dobo mraka.

Toda sredi revščine in zmede se že kažejo znaki obnove. Misleci, ki jih je človeštvo že na pol pozabilo, so bili že v dobi izkušen napovedali potrebo ene same države, ki naj bi obsegala ves svet. Rešitev prihaja s svetovne konference letalcev, ki se vrši l. 1966. v Bassori. Letalci se odločijo za zračniško metodo. S pomočjo učenjakov, sociologov, tehnikov, prevzemajo svetovno oblast in s kontrolo nad vsem transportom porušijo lastninsko pravico in zagospodarijo svetu. Svojo vladu osnujejo na temelju enakega deleža vseh na splošnih dobrinah. Svetovne dobrine postanejo last vseh, izvzemši le stvari, ki jih vsak človek neobhodno potrebuje za svojo osebno rabo. (Ta sistem je precej podoben

tistemu, ki ga zastopajo sedanji tehnokrati.) Ker imajo plemiči ozračja vso dejansko oboroženo moč v svojih rokah, morejo svojo voljo brez ozira vsiliti obubožanemu prebivalstvu.

Nova svetovna država se zelo hitro razvija, čeprav ne manjka težkoč. Ob složnem naporu vseh sil, ki jih vodi osrednja oblast, se hitro vrača blagostanje. Okoli leta 1970. se oblast v novi državi utrdi podobno, kakor se je to zgodilo v Sovjetski Rusiji, toda brez ozkosrčnih dogem komunizma. Kontrola nad transportom daje vladi ogromno moč. duha mladine pa pridobivajo šole. Produkcija hitro narašča in na drugi konferenci v Basori l. 1978. se določi in sprejme tridesetletni načrt.

Potem pride trenutek, ko je nevarnost, da svet zaradi osebnih zadev propade — podobno, kakor je bilo v Rusiji tedaj, ko je moral Staljin pregnati Trockega. Nastopi doba velikih političnih atentatov. 47.000 smrtnih kazni vzpostavi na svetu strog red. Snide se tretja konferenca, ki slednjič in trajno uredi svet. Vse kužne bolezni prenehajo, prebivalstvo se vrača na svoje domove, prosveta in vzgoja se razmahne. L. 2096. svetovna država prekorači prvo stopnjo svojega življenja. Zopet je razum glavni gospodar človeške usode.

To so prerokbe in fantazije angleškega pisatelja o bližnji bodočnosti sveta. Čudno je, da mož zida zgolj na razum, ki je še pravkar odrekel, se izkazal nesposobnega, da zadovolji človeštvo in v temelji njegovo srečo. Bo že moral ljubi Bog priti do besede v vsakem bodočem redu, ki naj človeštvu res prinese odrešenje iz zmed in gorja.

Trta v lončku: To čudo se je sijajno posrečilo nekemu nemškemu sadjerejcu. Trta je stara tri leta in je »rste« *Veliki Colman«.*

Koliko neso napitnine

Sedaj, ko je glavna poletna sezija pri kraju, marsikateri hotelski vratar, plačilni natak, ali sobarica prešteva napitnino, ki so jo prejeli od gostov. Seveda, stvar z napitninami je po velikih mestih in centrih nekoliko drugačna, kot pa pri nas. Glavni portir hotela Savoy v Londonu, ki je pred kratkim umrl, je zapustil premoženje štirih milijonov dinarjev. Malo pred njim pa je v Liverpoolu umrl hotel. portir, ki je imel ob svoji smrti celo en milijon več, kot njegov londonski kolega. Portir hotela Warden v Doveru je imel ob smrti premoženja nad tri milijone dinarjev. Vsi ti so si pridobili premoženje z napitninami.

Plačilni natakari velikih kavarn in hotelov imajo navadno le malenkostno, ali sploh nobene plače, da, celo svoje podrejene morajo plačevati iz napitnin. Tudi pri nas poznamo plačilne, ki so si z napitninami prihranili toliko, da so se osamosvojili, odprli svoje kavarne ali celo hotele.

Piloti, ki krmarijo tuje parnike v nevarna pristanišča, so navadno deležni visokih napitnin, ko srečno pristanejo na obali. Eden takih, ki je kr-

17-funtna ščuka, ki jo je srečni in spretni ribič ujel na trnek v Neckerskem jezeru (Nemčija).

maril po reki Temzi, si je prihranil tri milijone dinarjev.

Nihče pa še ni dosegel angleškega nadlogarja vojvode Bucclencha. V lovišče tega plemenitaša so prihajali velikaši cele Evrope in nadlogarju je napitnin kar deževalo. Nič manj kot devet milijonov

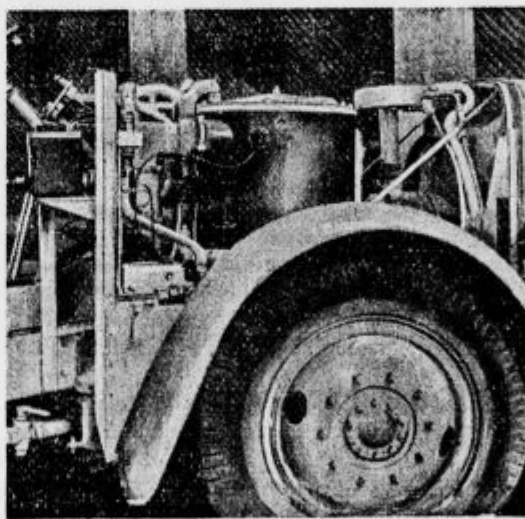
Obljuba dominikanskih novincev; obred, ki je star že 700 let, je bil topot prvič posnet v dominikanskem samostanu v Rossu (Kalifornija).

dinarjev si je prihranil v teku let. — Kletar lorda Ribblesdaleja je na napitninah prihranil do dva milijona dinarjev, in celo vrtnar nekega drugega velikaša je prejel na darovih nad en milijon dinarjev.

Zabavno zgodbo o napitninah je povedal v veseli družbi nekdo, ki se mu je bila pripetila. Bil je tekač neke trgovske hiše, ki je sleherni dan moral dostaviti prijatelju svojega gospodarja kako stvar. Ta prijatelj pa tekaču ni nikdar dal niti najmanjše napitnine, vsled česar je bil fant seveda nejevoljen na tega gospoda. Ob neki priliki, ko je zopet prinesel velik zavoj, je mesto da bi bil potrkal, enostavno sunil z nogo v vrata, v sobi zavoj vrgel na mizo in brez pozdrava hotel oditi. Tedaj pa gospod fanta ustavi, rekoč: »Fant, to pa ne gre, ti moraš biti bolj vljuden in uslužen. Čakaj, ti bom pa jaz pokazal, kako imaš v prihodnje to narediti.« *Rekši to, posadi dečka na stol, sam pa stopi pred vrata in potrka. Tekoč se je z močnim glasom odzval z »Naprejš!« *Gospod je vstopil, se priklonil ter dejal ljubeznjivo: »Moj gospodar vas lepo pozdravlja, se priporoča ter vam pošilja ta zavoj. Zbogom.« *Tedaj pa tekaču šine dobra misel v glavo ter zavpije za odhajajočim gospodom: »Hej, fant, počakaj, tu imaš kovača napitnine za svoj trud.« *— Gospod se je od smeha tolkel po kolenih in odslej navihani tekač ni nikoli več odšel brez napitnine.****

Sekira in rabelj

Ker je odpravil Hitler dosedanje guilotine kot inozemski izum, so se nemški rablji zopet oborožili s srednjeveško domačo sekirjo. To zmago domače kulture so uživali kot prvi dne 5. m. m. obglavljeni obsojenci: trije morilci v Berlinu in eden v Frankobrodu ob Meni. To mesto ni videlo smrtnih obsodb od julija leta 1914.

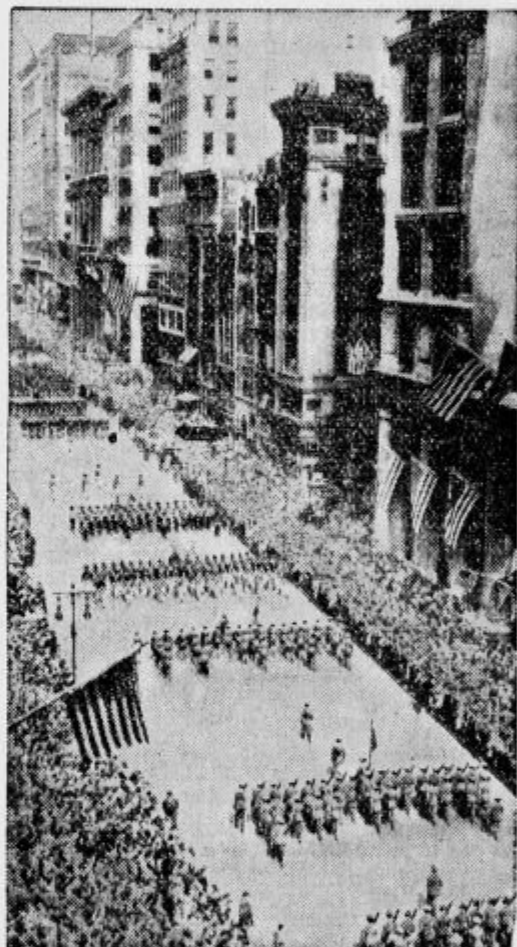
Avtomobil na paro, ki mu napovedujejo veliko bodočnost. Motor razvija 120 k. s. Vozaču ni treba drugega, kakor da z nogo ureja dovajanje pare. Kot gorivo prihaja v poštev plinsko olje ter premogovo katranovo olje.

Afganistanski kralj Nadir Khan ima na praznik neodvisnosti svečan nagovor. — Pred 26 leti je Rusija priznala Afganistan kot samostojno državo, obenem je Anglija izjavila, da bo uveljavljala svoj vpliv v Afganistanu samo na miroljuben način. Po dolgih notranjih zmedah se je dežela pod Nadir Khanom pomirila in se lotila mirnega dela.

Drag jetnik

Francoski listi ugotavljajo na temelju pravkar objavljenega proračuna pravosodnega ministrstva, da je najdražji jetnik letos neki jugoslovanski državljani. Kot edini sedanji prebivalec ječe v Montelimantu ima na uslugo nadpaznika z ženo, ki vrši dolžnosti kuharice, paznika, zdravnika in du-

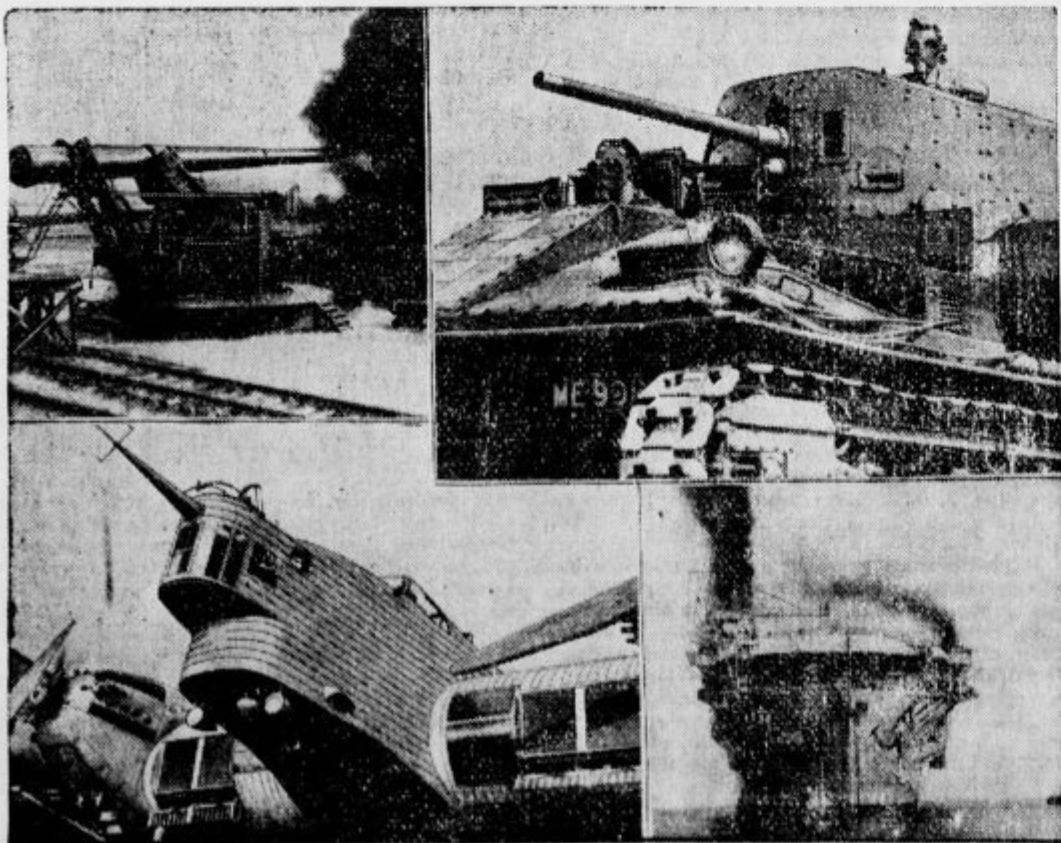

250.000 delavcev v New Yorku demonstrira za Rooseveltov gospodarski načrt. Pohod je trajal od popoldne do polnoči. Gledalcev je bilo do dva milijona.

hovnika. To osebje prejema 32.400 frankov celoletne plače. Ječa ima centralno kurjavo in porabi letno 10 tisoč kg premoga. Tudi ta izdatek koristi samo enemu, ker so ostale celice nezasedene. Moramo pripomniti francoskim dnevnikom v tolažbo, da bi imela država iste izdatke za uslužbenci in poslopjem tudi brez našega nesrečnega rojaka. Sicer pa itak ne bo porabil 10 tisoč kg premoga, ker je obsojen radi manjše tatvine samo na šest mesecev zapora.

Nizozemska kraljica Viljemina se pelje po starem običaju v zlato kočiji na otvoritev parlamenta

Moderne bojne pošasti: orjaska letala, teški tanki, daleč nesoei topovi, letalske matrne ladje — tako so narodi danes oboroženi drug proti drugemu. Vsega tega strašnega oboroževanja je tudi topot kriva predvsem Nemčija, ki grozi in izziva na vse strani

Gospodarstvo

Organizacija kmetijskega stanu

Iz tajniškega poročila Zveze absolventov kmetijskih šol

Znano je, da se je vršil nedavno v Ljubljani kongres Zveze mladih intelektualcev, t. j. izobražencev ali duševnih delavcev. Ta Zveza je istotako mlada organizacija mladih ljudi kot naša. Nismo in ne smemo biti neosčljivi, ker je slo tej Zvezi ob priliki njenega zborovanja vse na roko, da jim je bila dovoljena polovična vožnja in da so vsi članiki posvečali temu kongresu in tej Zvezi veliko pozornost. A nekaj bi radi poudarili: Naša Zveza je istotako važna kot njihova in naša skupščina bi morala vsaj toliko pomeniti kot ta kongres. Razlika je le v tem, da se v oni Zvezi zbirajo inteligenti, v naši pa kmetje. In naša dolžnost in naša naloga je, da svetu pokažemo in dokažemo, da kmet ni duševno manjvreden od intelektualca, ki si služi kruh le z glavo, kmet pa si ga mora, posebno dandanes, z rokami in z glavo, ako hoče živeti.

Kadar bomo svetu dokazali, da so tudi kmetje zmogni enotno nastopati potem svojih stanovskih organizacij, in kadar bodo, — kar je še bolj važno, — te organizacije znali kmetje tudi sami upravljati in voditi, kadar bo na letno skupščino naše Zveze prišlo par tisoč članov, ki bodo složno nastopili za skupne koristi, — takrat bodo morali vsi in vsak tudi našo Zvezo in naše zahteve upoštevati!

Dalje veste, da se bodo v najkrajšem času vršile volitve v Delavsko zbornico. Kdaj bodo pa volitve v kmetijsko zbornico? Ali ni žalostno, da smo kmetje edini stan, ki nima svojega stanovskega zastopstva? In ga najbrž tudi prej imel ne bo, dokler si ga ne bo znal sam priboriti. Zato tovariši je naša dolžnost, da povedo in vedno zahtevamo kmetijsko zbornico, sami pa se pripravljamo, da bomo sposobni, pri teh zbornicah tudi sodelovati, kadar jih dobimo. To je predvsem važno!

Časi so resni in tudi mi moramo delati resno! Težkih razmer kmečkega stanu ne bomo izboljšali le s prirejanjem izletov in zabavnih prireditvev, ampak z resnim, složnim in vztrajnim delom za izobrazbo, predvsem za samoizobrazbo! Naša Zveza naj nam bo opomin, da se ne smemo po dokončani šoli spet utopiti v vsakdanjem življenju in pozabiti, zakaj smo prav za prav šli v šolo. Medsebojno spoznavanje in poznavanje dela in uspehov drugih

tovarišev spodbuja tudi ostale, da na težki poti do napredka ne omagajo.

Z delom za izobrazbo, za medsebojno spoznavanje in za složnost v stanovskih zadevah se moramo pripravljati na Kmetijsko zbornico! Kajti, kaj nam bo zbornica koristila, če kmetije ne bomo zmogli, obrniti jo v službo kmečkih interesov in bo le redila trop nameščenec? Kaj nam bo koristila tudi tedaj, če se bomo v njo hodili le prepirat kot pristaši te ali one stranke in ne bomo znali složno nastopiti niti v čisto stanovskih zadevah? Kaj nam bo koristila, če se med seboj ne bomo poznali in če ne bomo poznali tistih izmed nas, ki so sposobni in dovolj pošten, da zastopajo ne le svoje, ampak tudi drugih interese?

Nezanjanje, nesloga in nepoznanje je vzrok, da izvolijo kmetje največkrat kot svoje zastopnike ljudi, ki so jim pred očmi vse druge koristi bolj kot koristi tistih, katere oni zastopajo! In najboljša pot do izobrazbe kmečkega stanu so kmetijske šole, najboljše sredstvo za medsebojno spoznanje in složo so spet kmetijske šole in pa take tovariške organizacije, kot je naša Zveza. V šolah in v tovariških organizacijah se pleto niti prijateljstva, ki jih niti različni nazori v tem ali onem vprašanju ne raztrgajo. Zato tovariši, sodelujte pri svoji organizaciji, spoznavajte drug drugega, pa tudi potrpite drug z drugim radi skupnosti! Prizadevajte si tudi, da naši organizaciji pridobimo čimveč novih in dobrih članov in sicer s tem, da pomagamo dobrim kmečkim fantom do izobrazbe v kmetijski šoli.

Trudimo se tudi, da bomo vsakega cenili ne po pripadnosti, ali po premoženju, ampak po tem, koliko in kako dela za koristi kmečkega stanu. Kajti delati za svoje koristi je mnogo lažje kot pa nesebično delati za druge!

Kadar bo večina slovenskih kmetov tako vzgojena in stanovsko in strokovno izobražena, bo Kmetijska zbornica za kmete res mnogo vredna, toda prej je še treba, da postanemo kmetje svoje zbornice vredni!

(Op. ureda, V »Poned, Slovenec« od 11. t. m. se je v poročilo o številu članov ZAKS urinila pomota. Društvo šteje sedaj 220 članov, ne pa 120.)

Tečaji nemške marke

Navajeni smo vedno čitati tečaj nemške marke v nekdanjem razmerju z zlatom. Toda Nemčija ima uvedeno vezano devizno gospodarstvo in kot v drugih državah se faktični tečaji razlikujejo od oficijskih, ki vzdržujejo fikcijo stabilnosti dotične valute.

V Nemčiji imajo celo vrsto vezanih mark (Sperrmark); menda jih je 6, ki se dajo novčiči le z obično izgubo pri kurzu, ki gre od 20-40%. Najnižje notira »konverzijska« marka, ki je nastala s transfernim moratorijem 1. julija letos. Po tem moratoriju se plača v devizah samo polovica obresti za dolgoročna posojila, ki spadajo pod »Stillhalteabkommen«, druga polovica pa gre v konverzijsko blagajno, s temi zneski pa se lahko plačuje le takozvan »dodatni eksport«.

Nadalje se največ trguje z registersko marko, ki je nastala februarja letos na podlagi sporazuma z inozemskimi upniki. Te marke so zneski, ki so bili pri Reichsbanki položeni kot odplačilo dolgov inozemstvu, če so zahtevali inozemski upniki vrnitev blaga. Ta marka se lahko porabi za poltovarje v Nemčiji, za nakup nemških efektov in za finansiranje takozv. dodatnega izvoza.

Kreditna marka je nastala iz vplačil na konto inoz. upnikov onih nemških dolgov, ki ne spadajo pod sporazum o moratoriju.

Effektiva vezana marka (Effektenspermark) je nastala iz terjatev, ki so nastale s prodajo efektov po 11. novembru 1931.

Notna vezana marka (Notenspermark) je nastala iz terjatev inozemcev, ki so po 19. febr. 1932 poslali v Nemčijo efektivne marke, nadalje je posebna vezana marka nastala iz premoženja izseljencev.

Izvozna marka je nastala tedaj, ko je bil za del donosa pri izvozu blaga dovoljen nakup nemških efektov v inozemstvu in prodaja v Nemčiji po višjem tečaju. To je dovoljeno v slučaju dodatnih izvozov, kar je pa zelo negotov pojem.

Vse našete vrste mark se trgujejo v Nemčiji in inozemstvu po znatno nižjem kurzu kot je oficijski, odnosno nominalni tečaj. S takimi markami pa tudi Nemčija favorizira izvoz, ki bi drugače zastal veliko bolj kot pa je sedaj.

Avtstrijsko notranje posojilo

Dne 2. oktobra 1933 se je začel vpis avstrijskega notranjega posojila. Vsota posojila je neomejena, ker bo izdano v blokih po 100 milij. šilingov.

Vsak blok vsebuje 200.000 zadolžnic po 500 šilingov, posojilo nosi 4% in je na dobitke. To se pravi, da bo v prih. 10 letih 1933-1943 izžreban 2101 dobitek za 3 milij. šil. V tej dobi je največji dobitek 1 milij. šil. V naslednjih 40 letih (1944 do 1983) je vsako leto 401 dobitek za 1.370.000 šil.

Poleg davčnih olajšav je posojilo opremljeno tudi z amnestijo za davčne in devizne pregreške. Porabi se se dajo tudi predvojni avstrijske in madjarske državne zadolžnice, ki se sprejemajo namesto vplačil po objavljenem tečaju.

Emisijski tečaj je 98%, plača se lahko tudi v obrokih.

Vpis se začne, kot smo omenili, 2. t. m. in neha 21. t. m. Podpisan je konzorcij vodilnih avstrijskih denarnih zavodov.

★

Narodna banka dobi nove podružnice? Iz listov posnemamo, da je Narodna banka sklenila letos in drugo leto odpreti nekaj novih podružnic. Najbrže gre za Drž. hip. banko, ki ima sedaj samo 8 podružnic: Ljubljana, Zagreb, Niš, N. Sad, Split, Sarajevo, Skopje in Cetinje. Predvsem bo ustanovljena podružnica v Banjaluki, kjer je sedež Vrhške banovine. — Narodna banka ima sedaj 19 podružnic v vsej državi.

Borza

Dne 2. oktobra.

Denar

Neizpremenjeni so ostali Bruselj, Curih in Praga, dočim so vse druge devize bile nižje. Avstrijski šiling v Ljubljani 8,80, v Zagrebu 8,64, v Beogradu 8,625; grški boni v Zagrebu 38 do 39,50 (39), v Beogradu 37 do 38,75.

Ljubljana, Amsterdam 2306,51-2317,87, Berlin 1361,80-1372,60, Bruselj 797,46-801,40, Curih 1108,35-1113,85, London 177,08-178,68, Newyork 3702,72-3730,98, Pariz 223,85-224,97, Praga 169,67-170,53, Trst 300,24-302,64.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 48.512 Din.

Curih, Pariz 20.1975, London 15,96, Newyork 335, Bruselj 71,95, Milan 27,13, Madrid 43,15, Amsterdam 208,15, Berlin 123,05, Dunaj 72,61 (56,75), Stockholm 82,30, Oslo 80,25, Kopenhagen 71,30, Praga 15,315, Varšava 57,70, Atene 2,94, Carigrad 2,47, Bukarešta 3.

Dunaj, Dinar 8,84 den. Pariz ob 11,45, London 79,05, Newyork 16,55, Zlato v Londonu 133,5.

Vrednostni papirji

Tečaji dinarskih papirjev so ostali neizpremenjeni. Manj zanimanja je za dolarske papirje. Promet je bil slab, saj je bila na zagrebški borzi zaključena samo vojna škoda: 400 kom.

Ljubljana, 7% inv. pos. 51 den., agrarji 27 d., vojna škoda 245 den., begl. obv. 37,50 den., 8% Bler. pos. 34 bl., 7% Bler. pos. 30,50 bl., 7% pos. DHB 45 den.

Zagreb, Državni papirji: 7% inv. pos. 51 d., agrarji 27-30, vojna škoda 244-244,50 (244, 245), 12. 245-247, 6% begl. obv. 36,50 den., 8% Bler. pos. 33,50 bl., 7% pos. DHB 40-43. — Delnice: Priv. agr. banka 225-230, Sečera Osjek 150-170, Impex 50 bl., Trboveljska 110 bl.

Belgrad, Narodna banka 3620 bl., Priv. agr. banka 225-226 (225), vojna škoda 244-244,50 (244, 243,50), 12. 245,50-247 (247), 6% begl. obv. 37,50-37,60 (37,90, 37,60), 8% Bler. pos. 34 bl., 7% Bler. pos. 29,50-30,25 (30,25, 30), 7% pos. DHB 46 bl.

Dunaj, Donavsko-savsko-jadran. 52,65, Landerbank 46,50, Narodna banka 139,50, Ferdinandova sev. žel. 9,13, Stewag 8,80, Alpine 9,45, Trboveljska 11,10.

Žitni trg

Novi Sad, Moka srem., slav. št. 7 80-90. — Ostalo neizpremenjeno, Tendenca mirna. Promet: 44 vagonov.

Živina

Dunajski goveji sejem 2. oktobra. Dogon je znašal: 890 volov, 457 bikov in 742 krav, skupno 2089 glav, od tega iz Avstrije 1624, iz inozemstva 465. Cene so bile sledeče: voli 1,05-1,50, biki 0,98-1,16, krave 0,90-1,15, klavna živina 0,65-0,88 šil. za kg žive teže. Tendenca: pri mirnem prometu so ostali neizpremenjeni v ceni prvovrstni voli, II. in III. sta se pocenili za 3 do 5 grošev, biki za 4 do 6, krave za 5 in klavna živina za 3 do 5 grošev.

Hmelj

Zalec, 2. oktobra. Kljub piclemu zanimanju se je tudi danes nadaljevalo nakupovanje v manjšem obsegu in se je plačevalo za prvovrstno blago po 65 do 70 Din za kilogram, za drugovrstno blago 60 do 65 Din, za izbrano prvovrstno blago pa se je z napitnino nudilo tudi nad 70 Din za kilogram.

Kranjska gora

Skoraj iz vse Dravske banovine poročajo o velikih povodnjah. Kaj pa pri nas? Tudi pri nas je več dni temeljito deževalo in naraščali so zlasti studenci, potoki in hudourniki v Julijskih Alpah, veliko manj v Karavankah, Marsikateri stezo, pot in cesto so razdejali. Predvsem je hudourni in svojejglavna Pšena naredila precej škodo. Takoj od Kranjske gore proti elektriki, centrali je odtrgala in odnesla velik kos banovinske ceste, tako da ni več mogoč avtopromet. Drugi svoj most je pretrgala; zdaj so ga že popravili. V najkrajšem času bo namesto lesenega zgrajen železobetonski — kajne to zadavna dela že razpisana —, kar je že skrajna potreba. V kopalnicah so podtalni viri, ki so začeli ob povodnji izvirati, zelo razrahljali betonsko dno; poprava bo zahtevala občutnih stroškov. Po polju pa ni ravno škode. Nekaj je povodenj tudi koristila: marsikateri brezposeln bo prišel do dela in kruha, reveži so za zimo naložili ob vodi veliko krivenčastih drv, ki bi sicer sprhnela in mogli so po končanem deževju nabrati vse polno užitnih gob, posebno jurčkov.

Balkanska olimpijada v Atenah

Jugoslavija se je prvi dan plasirala na drugo mesto. — Krevs je zmagal na 10 km.

Atene, 2. oktobra. AA. Včeraj so se na svečan način otvorile balkanske igre. Stadion je bil zaseden do poslednjega mesta. Velikanska množica ljudi je navdušeno pozdravila lahkoatlete, ki so defilirali v temle redu: Albanija, Bolgarija, Jugoslavija, Rumunija in Grčija. Po defiliranju je predsednik lahkoatletske zveze Grčije g. Pinopulos pozdravil lahkoatlete balkanskih držav, zlasti albanske atlete, ki to pot prvič nastopajo v balkanskih igrah. Nato so lahkoatleti prisegli, zaigrale so himne in ob burnem vzklikanju prisotne množice so izobesili zastave držav, ki tekmujejo. Potem je prosvetni minister g. Turkovasilis proglasil začetek tekem.

Izidi tekmovalj prvega dne so: 100 m: 1. Pragudis (Grčija) 10,8; 2. Semih (Turčija); 3. Kristof (Bolgarija).

800 m: 1. Georga Kopulos (Grčija) 2,05; 2. Passi (Grčija); 3. Zorga (Jugoslavija).

10.000 m: 1. Krevs (Jugoslavija) 34,04; 2. Menea (Rumunija); 3. Paoris (Grčija).

Met krogel: 1. Veyssi (Turčija) 13,79 m; 2. Narančic (Jugoslavija) 13,68 m; 3. Spahič (Jugoslavija) 13,65 m.

Skok v višino: 1. Hajdar (Turčija) 1,80; 2. Panajotov (Bolgarija); 3. Paterakis (Grčija).

Stafeta 4 x 100 m: 1. Grčija 3,34; 2. Rumunija; 3. Jugoslavija.

Po prvem dnevu je izid tale: Grčija 39 točk, Jugoslavija 24 točk, Turčija 23 točk, Rumunija 22 točk, Bolgarija 16 točk, Albanija 2 točki.

Program za zimsko sezono v Mariboru

Na zadnji seji Mariborske zimskosportne podzveze se je izdelal program tekmovalj in prireditelj v prihodnji zimskosportni sezoni. V predsezoni priredi Podzveza predavanje zimskosportne vsebine, ki ga bo imel g. Gnidovec iz Ljubljane. Prvo nedeljo v januarju bo na drsališču pri Treh ribnikih prva hokej-tekma v Mariboru. Nastopita ljubljanska Ilirija in celovski KAC. Drugo januarsko nedeljo se vršijo klubske smučarske tekme, tretjo nedeljo pričetek podveznega prvenstva na 18 km v kombiniranem tekmovalju. V slučaju ugodnih snežnih razmer bo prvenstvo v mariborski okolici, drugače pa na Pohorju na Klopem vrhu. Na četrto nedeljo v januarju bo zaključeno podvezno prvenstvo s tekmi v skokih. Ako bodo ugodne snežne razmere, bodo tekme na betnavski skakalnici, drugače pa pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

Službene obave LNP

(Nadaljevanje iz seje p. o. dne 29. septembra 1933).

Dvigne se suspenz igralcema Zavrlu Ivanu in Zavrlu Rudolfu, oba Mars, Ljubljana, ker sta poravnala vse obveznosti do prejšnjega kluba. Enako se dvigne suspenz igralcu Košmarlu Josipu (Hermes, Ljubljana), ker je poravnal svojo obveznost do Svobode, Vič.

Kazenskem odboru se predajo: igralec Engelman Marjan (Korotan, Kranj), na podlagi prijave službojočega odbornika g. Gerla zaradi prestopa pri tekmi Javornik-Korotan 17. sept. na Raketu. Nadalje igralec Vamplin Stjepan (Čakovečki SK) zaradi prestopa pri prvenstveni tekmi Železnikar: Čakovečki SK 24. sept. v Mariboru in sodniško poročilo o prvenstveni tekmi Jugoslavija:Šoštanj 17. septembra v Celju.

Verificirajo se s pravom takojšnjega nastopa za Jadran, Ljubljana: Benedetič Stane; za Ilirijo, Ljubljana: Pogačnik Miro; za Svobodo, Vič: Babnik Vladimir; za Slovan, Ljubljana: Novljan Stane; za Rapid, Maribor: Marčinko Alojz, Monderer Leo, Zupanec Albert; za Grafiko, Ljubljana: Muzlovič Jože. — S pravom nastopa dne 7. oktobra 1933: za Mars, Ljubljana: Burger Stane; za Elac, Novo mesto: Cigler Anton; Falkner Lado; za »K Hraatnik, Hrastnik: Papp Alojzij; za Reko, Ljubljana: Cankar Svetozar, Torkar Stane, Košmerl Bogomil, Vivha Tine; za SK Lasko, Lasko: Zuzinec Viljem, Randl Lavoslav; za SK Šoštanj, Šoštanj: Petecan Janko.

S pravom nastopa dne 7. oktobra 1933 za mednarodne, 27. decembra 1933 za prijateljske in 27. marca 1934 za prvenstvene tekme se verificirajo: za SK Ilirija, Ljubljana: Jug Vinke, Sočan Julij, Svetic Vililbad; za Jadran, Ljubljana: Jeršek Danilo. — S pravom nastopa po prestani kazni po 3. 1. 1934 se verificirajo dne 11. januarja 1933 za mednarodne, 3. aprila 1934 za prijateljske in 3. julija 1934 za prvenstvene tekme za SK Ilirijo, Ljubljana: Jug Franc, Svetic Ignac, Slapar Franc.

Čitajo se s pravom takojšnjega nastopa za Panonijo, Murska Sobota: Rajh Dušan, Luthar Fr., Pojbič Karel, Pojbič Ladislav, Dolgoč Ladislav, Hari Ludvik, Sepesy Elemér; za SK Ptui, Ptui: Janžekovič Vencel. S pravom po treh mesecih za prijateljske in po šestih mesecih za prvenstvene tekme se čitajo: za Panonijo, Murska Sobota: Varga Mirko, Dohr Rihard, Toth Josip.

Zavrne se verifikacija igralca Žgurijs Stanka za ISSK Maribor, Maribor in Gomolja Mirka za Železnikar, Maribor, ker ni bila priložena predpisana pristojbina.

Tajnik II.

★

Nogomet v Celju. V nedeljo dopoldne se je vršila na igrišču pri Skalni kleti prvenstvena nogometna tekma med SK Atletik in SK Olimp 4:1 (3:1). Tekma je trpela vsled blatnega terena. Sodil g. Lukežič. Popoldne pa smo na Glaziji dobili novega »sligaša«. V kvalifikacijski tekmi s SK Elanom iz Novega mesta je zmagal SK Celje z rezultatom 4:1 (3:1). Elanovci po igri niso zaslužili tako visokega poraza. S svojo poirtvovalnostjo so Celjane daleč nadkriljevali in so bili v drugem polčasu celo v premoči. SK Celje je podalo jako slabo igro, ki ne daje preveč upanja za tekme v podveznem razredu. Gledalec je bilo 500 do 600, med njimi močna skupina Novomeščanov, ki so krepko bodrili svoje moštvo. Sodil g. Pavalek. Čudno, kje so celjski sodniki. Na dveh tekmah v istem dnevu dva ljubljanska sodnika.

Hermes:Čakovec 5:5 (3:2).
Hermes je v Čakovcu pravo lepo zaigral, tako da si je celo tamkajšnje občinstvo pridobil na svojo stran. Kljub temu, da je igral brez Pikiča v napadu, ki je odšel v nek drug klub, je napad zadovoljivo igral, ker je dobil klub dobro nadomestilo za Pikiča. Ta napad je z lepimi potezami, četudi je igral proti soineu, tako igral, da uspeh ni izostal. Tako je moštvo vodilo do 30. minute drugega polčasa s 5:2.

Sport

toda ostrega tempa ni moglo vzdržati. V preostalih minutah je sodnik diktilal dve problematični enajstmetrovki in v zadnjih minutah se je domačin posrečilo izenačiti v ostri in lair borbi. Občinstvo se je vedlo sportno in je Hermes zapustil pri njem kar najboljši utis.

Zakaj je Ilirija zopet v prvem razredu? Jugoslovanska nogometna zveza je v svoji seji z dne 26. 9. t. l., na osnovi pritožbe SK Ilirije glede razdelitve kluba v I. razred, napravila sledeč sklep:

»Odločba LNP o porazdelitvi klubov v I. razredu se razveljavlja, ker je isti protipravilno izvršil razdelitev v I. razred. Kadar se I. razred razveljavlja z enim ali dvema kluboma, tedaj pride prvoplasirani klub na mesto poslednjega kluba I. razreda, za njima pride prvi klub II. razreda, in to je v tem slučaju SK Ilirija, ki je zavela mesto prvaka drugega razreda, medtem ko more priti drugorazredni klub drugega razreda samo v tem slučaju, ako se prvi razred zviša za dva kluba. Glede na to ostanejo v prvem razredu LNP: SK Primorje, Železnikar, Maribor, Rapid, Ilirija ter dva prvoplasirana kluba izmed Čakoveškega SK, Hermesa in Celja.

Smučarji, člani ASK Primorja, Ustanovni občni zbor smučarske sekcije se vrši v petek 6. t. m. ob 20 v zgornjem salonu restavracije »Slamič«. — Člani in prijatelji kluba vabljeni.

★

Madjarska: Avstrija 2:2. Na dunajskem stadionu se je v nedeljo vršila prijateljska nogometna tekma med avstrijsko in madjarsko reprezentanco pred 60.000 množico. Madjari se bili veseskozi boljše moštvo in so imeli Avstrije velika srečo, da so si izvojevali neodločen rezultat.

Rokoborba za prvenstvo Male antante in Poljske. V soboto se je vršilo v Zagrebu tekmovalje v rokoborbi za prvenstvo Male antante in Poljske. Doseženi bili naslednji rezultati:

Welter: Prpič (Jugosl.) — Nueff (Poljska), zmagal je Prpič; Janos (Čsl.) — Lazar (R.), zmagalec Janos.

Srednja: Galuška (P.) — Zvonarž, zmagalec prvi, Ungad (R.) — Kos (J.), zmagalec prvi. Polteška: Vilaš (Č.) — Makoš (R.), zmagalec prvi. Palkovič (J.) — Gestirinski (P.), zmagalec prvi.

Teška: Mračen (Č.) — Grozdra (R.), zmagalec prvi. Stiglbauer (R.) — Jarnič (J.), zmagalec prvi. Horvat (Č.) je premagal Rahita (P.); Maguljak (J.) pa Andresa (Č.).

Peroluhka: Tajar (R.) — Cervinka (Č.), zmagalec je Tajar, Branković (J.) je premagal Aniole (Poljska).

Lahka: Dragamir (R.) je premagal Jando (Č.), a Šarič (J.) pa Gradovskega (P.).

V lahkoatletskem meddržavnem mitingu med Italijo in Avstrijo, ki se je vršil preteklo nedeljo na Dunaju, je zmagala Italija s 73 točkami, napram 58, ki jih je dosegla Avstrija. Doseženi rezultati, med katerimi je nekaj novih rekordov, so prav lepi. Prokš (Avstrija) je skočil s palico 3,72 (nov avstrijski rekord). Tudi v teku na 400 m čez zapreke je postavil Lajner v času 55,7 nov rekord. Italijan Miniani pa je z meiom 45 m postavil v disku nov italijanski rekord. Za olimpijsko štafeto so Italijani rabili 3:24,5. Prvo etapo 800 m je tekleni italijanski tekač Beccali v času 1:51,5, kar je tudi nov italijanski rekord.

»Odločba LNP o porazdelitvi klubov v I. razstrijee. Avstrijska smučarska zveza je pridobila za trening svojih skakačev, odličnega norveškega prvaka Birger Rund-a. Treninge bo vodil na skakalnicah v bližini Inomosta (Seegrubenschanze in Isel-Schanze). Njegov rojak Sörensen bo pa trener, kakor v preteklem letu, v Kitzbühelu in bo na razpolago vsem članom avstrijske smučarske zveze. — Ali ne bi bilo morda umestno, če bi naša Zimsko-sportna zveza stopila v dogovor z avstrijsko smučarsko zvezo, da bi poslala kakšnega svojega tekmovalca v Inomost, ali v Kitzbühel, kar bi zelo koristilo našemu napredku v smučarskem sportu in kar bi — kar je tudi važno — stalo neprimerno manj kot kak inozemski trener.

Brežice

Knjižnica prosvetnega društva zopet redno izposojuje knjige in sicer vsako nedeljo dopoldne v društveni sobi v samostanu. Knjižnica je izpopolnjena z najnovejšimi deli zbirke Jugoslov. knjigarne, zato pridno segaje po njih, posebno sedaj, ko prihajajo dolgi jesenski večeri.

Bolniske takse. S 1. oktobrom so uvedene nove bolniske takse za zdravljenje v banovinskih bolnišnicah v Sloveniji, tako tudi za tukajšnje javno bolnišnico, in sicer v I. razredu 60 Din, v II. razr. 60 Din in v III. razr. 25 Din. Poleg teh takse se plača še 15% pribitka kot prispevek za gradbeno dela v bolnišnicah. Državni uradniki in upokojenci doplačajo razliko, če se oskrbujejo v II. razredu, 30 Din. Z novimi taksmi bo znatno olajšano plačevanje bolniških stroškov našemu ljudstvu, ker dosedanja taksa v III. razredu 32,50 Din je bila za sedanje razmere vsekakor previsoka.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 3. oktobra: 11.00 Šolska ura; Mladini ob prvi uri šolskega radia (ga. Engelmanova) 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 18.00 Otroški kotiček (gđna Vencelj) 18.30 Plošče 19.00 Francoščina (prof. Prezler) 19.30 Celtna obletnica Jugoslavije (dr. Cepuder) 20.00 Plošče 20.30 Romunski večer, prenos iz Bukarešte 22.40 Čas, poročila.

Sreda, 4. oktobra: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 18.00 Komorna glasba (Radio-kvartet) 18.30 Radio orkester 19.00 Vera v Bogu Očeta pri najprvotnejših narodih (Fr. Terseglav) 19.30

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Din 1000 dobi
kdor mi preskrbi stalno službo. Ponudbe pod »Iz- učen mizar« št. 11660 na upravo »Slovenca« (a)

Blagajničarka
(začetnica) išče mesto v trgovini, v prostem času bi pomagala pri gospodinjstvu. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Začetnica« 11656. (a)

Kuharica
z dolgoletnimi spričevali išče službo čez dan. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11666. (a)

Pisarniška moč
dobra, z večletno prakso in najboljšimi referencami, veča samostojnega dela ter pripravljena položiti kavčijo od 5000 do 10.000 Din — sprejme takoj primerno namestitev. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »11« št. 11663. (a)

Vajenci

Učenec
priden in pošten, se želi izučiti v trgovini ali za puškarijo, sedlarja Star je 16 let, obiskoval je meščansko šolo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11594. (v)

Službo dobe

Iščemo
poštenih in zanesljivih zastopnikov iz vseh krajev Slovenije; lep zaslužek poleg rednega dela. Ponudbe na upravo »Slov.« pod značko »Poverjenik« št. 11316. (b)

Glasba

Klavirji
prvovrstni instrumenti - različnih vrst kakor tudi iz lastnih izdelkov že od 11.000 dalje dobite pri
R. WARBINEK
Ljubljana, Gregorčičeva 5
Dolgoletna garancija. — Prodaja na obroke tudi proti bančnim knjižnicam. Strokovnjska popravila in uglaševanje izvršujem točno in ceno. — Najcenejša izposojevalnica.

Pouk

Večerni trgov. tečaj
pri Trgovskem učnem zavodu, Prazakova 8-II. — Začetek tečajev 16. okt. Informacije brezplačno pri vodstvu zavoda. u

Stenografija
slovenska ali nemška v popoldanskih ali večernih tečajih najhitreje in najceneje pri Trgovskem učnem zavodu, Prazakova 8. Začetek tečajev 6. okt.

Nemščina za otroke
4—7 let v Delavski zbornici, nasproti knjižnice. — Dopoldne od 10 do 12. u

Šoferska šola

I. Gaberščik,
bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica. Garaža Stupica.

Akademik
bi instruiral nižješolca. Ponudbe v upravo »Slov.« pod šifro »Instrukcija« št. 11668. (u)

Stanovanja

ODDAJO:
Stanovanje
3 sobe, z vsemi pritliklami, se s 1. novembrom odda na Lžanski c. št. 147

Stanovanje
sobe in kuhinje, čisto — oddam za 220 Din mesečno. Glince, Tržaska cesta 18, v trgovini. (č)

Stanovanji
s pritliklinami, parketirano, dvosobno s kabinetom in enosobno — oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11665. (č)

2 neopremljeni sobi
s predsobo, se oddata na Tyrševi cesti 9-I. (s)

Opremljeno sobo
solčno, s posebnim vodom, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11658. (s)

Opremljena soba
se takoj ugodno odda. — Mirje, Verstovškova ul. št. 7a. (s)

Solčno sobico
oddam solidni gospodini. Naslov pove uprava »Slov.« št. 11664. (s)

Izšla je Izšla je

in se dobiva
v Jugoslovanski knjigarni. Prodajalni Nieman, v vseh drugih knjigarnah in boljših trgovinah

Družinska Pratika za leto 1934

z zelo bogato vsebino in krasnimi slikami, ki so same vredne nabavne cene
Din 5.—
za izvod, po pošti 50 par več.

Vnajem

ODDAJO:
Trgovino
dobro vpeljano, z mešaninim blagom in trafiko, na deželi oddam v najem. Ponudbe na podružnico »Slov.« v Celju pod zn. 40.000—11642. n

Zobozdravniško ordinacijo
v Ljubljani, — z dobro izočo prakso, takoj oddam zobozdravniku ali dentistu. — Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 11459. n

Objave
Izjava.
Podpisana izjavljam, da obžalujem in preključim vse očitke, ki sem jih izrekla v pogledu gđc. Hren Ane, zas. v Mariboru kot neresnične. Zahvaljujem se ji, da je odstopila od tožbe zoper mene in se zavežem plačati vse stroške. Jurtele Terezija. (o)

Poizvedbe
Na cesti
Kamniška Bistrica - Savhova je bila izgubljena v nedeljo 1. oktobra t. l. med pol 3 in pol 4 ru- mena listnica. — Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v upravi »Slovenca« pod št. 11669. (e)

Pohištvo

Nudimo vam v nakup zajamčeno solidno izdelane spalnice, jedilnice, kuhinje itd Najmodernejše, od fine do preproste izdelave, po zelo ugodnih cenah in tudi pod zares ugodnimi pogoji. — Egidij in Karol Erjavec, založba pohištva, Brod (poleg tatarskega mostu), št. Vid nad Ljubljano. (s)

Prodamo

Šivalni stroji
kolesa, otroški vozički in najcenejša popravila pri Franc Saunig, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) 36. (l)

Kislo zelje
novo, prvovrstno rezano in cele glavice za sarmo, s sodečki v vsaki množini dobavlja po brezkonkurenčnih cenah Gustav Erklavec, Ljubljana. Kodeljevo 10. Tel. 25-91. l

Specialno izbiro modnih hlač in pumparic
dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg

Med

iz lastnega čebelnjaka — prodaja Jan Seprak, Zeleznička ul. 1233/B, Petrovac, Bačka. Vprašanja in naročila prosim v zaprtem pismu. Vzorec se pošlje proti 5 Din v pošt. znamkah. (l)

Perje kemično čiščeno

sivo, belano kg Din 25.—, gosji polnani, beli kg Din 95.—, gosji čisti puh, najfinjši Din 220.—

dobite pri Eksportni hiši
„LUNA“
Maribor, Aleksandrova 19

Sveže breskve
debele, namizne hruške kg 3 Din, košare 35 kg. Zdravilni cvetlični med 10 kg 140 Din, 30 kg 370 Din franko kupčeva postaja. — Razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Obrt

Koruzo za krmo
oddaja najceneje veletrgovina žita in moka
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

DRVA IN PREMOG
pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Citajte in širite »Slovenca«!

Parkete

snazi, struga in popravlja, najceneje le
JOZE LUSIN, LJUBLJANA, Selenburgova ul. 7-L
dobava in polaganje parketov.

Barve, firnež, lak in vse ostalo
dobite najugodnejše pri
DRAGO FRANZ
Stari trg št. 11, Ljubljana
Telefon 20-45
Pri večjem odjemu znaten popust

Javna dražba

Dne 13. okt. 1933 ob pol 11 se bo prodalo na javni dražbi pri sreskem sodišču v Sevnici v sobi št. 5 iz konkurzne mase Senica Marije, imateljice trg. tvrdke Senica Luke v Smarju pri Sevnici, sledeče nepremičnine: vl št. 69, 164, 165, d. o. Podgorje. Cenilna vrednost Din 36.387,55. Najmanjši ponudek Din 24.258,50. — Vl št. 132, d. o. Zabukovje. Cenilna vrednost Din 1744,50. Najmanjši ponudek Din 1163.—. — Vl št. 333, d. o. Sedina. Cenilna vrednost Din 2988,80. Najmanjši ponudek Din 1992,75. — Vl št. 40, 78, 150, d. o. Smarje. Cenilna vrednost Din 128.520.—. Najmanjši ponudek Din 64.708,50 — Cenilna vrednost pritliklin ad vl. Smarje Din 2730.—.
Nepremičnine sestojijo iz njiv, travnikov, gozdov, 2 vinogradov, hiš in gospodarskih poslopij. V hiši št. 10 v Smarju pri Sevnici je bila dobro vpeljana trgovina.
Natančnejši podatki se zvedo pri konk. upravitelju dr. Klemenčič Alojziju, odvetniku v Sevnici, dnevno od 8—12 in od 14—17.

Pletilje

sprejme pri takojšnjem nastopu
tovarna „IKA“ v Kranju

Dr. Mihael Opekovi Cerkvni govori

katere je imel ob nedeljah in praznikih v ljubljanski stolnici od leta 1921 do 1932, so sedaj s 24. zvezkom zaključeni.

(Govori so jedrati in temeljiti, primerni za vsako prižnico. Jezik izglajen, slog prozen, tvarina aktualna, izražanje preprosto, dokazi nazorni, zaključki praktični in iskreni.)

Podroben seznam vseh govorov in cene za posamezne zvezke je — brezplačno — na razpolago pri založnici

Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Umrli nam je naš srčno ljubljeni soprog, zlati oče in stari oče, ter dober brat, stric, tast in svak, gospod

Andrej Slamič

Pogreb našega dragega se bo vršil v sredo, dne 4 oktobra ob 15 izpred hiše žalosti, Marijin trg 3 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 2. oktobra 1933.

Žalujoče družine:

SLAMIČ — DR. LEBAR
in ostalo sorodstvo.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

»Ali misliš, da bi mogel biti tak lopov?« je odgovoril De Lacy s toplim glasom.

»Dragi fant, ne mislim, da bi mogel imeti slabe namene s človekom, a naj si bo kakorkoli, to dekle je do ušes zaljubljeno vate. Ali nisi zapazil, kako ginjena je bila, ko te je zagledala in kako se te ni upala pogledati? Videl pa sem, kako sramežljivo te je pogledovala, kadar je mislila, da je nihče ne vidi.«

»Dragi moj Hal,« je odvrnil De Lacy, »to je samo hvaležnost, ker skrbim za njenega brata — nič več — nič več ne more biti.«

»Mogoče,« je počasi dejal odvetnik, ki je spoznal, da je bolje, da neha o tej stvari. Pogovor se je nato zakusl v drugo stran in kramljala sta in srkala vino, dokler ni bil čas, da sta tudi onadva šla k počitku.

Odvetnik je zaspal, De Lacy pa ni mogel. Skrb tekom dneva, jeza zaradi pravoreka in načrti, s katerimi se je začel pečati glede izselitve v Ameriko, vse to mu ni dalo spati. Opazke njegovega prijatelja, preden sta se ločila, so nanj bolj vplivale, kakor je to izdajal njegov odgovor. Dasi ni verjel, da je bila Mary tako silno ginjena zaradi njega, je to vendar zapazil in neprijetno mu je bilo, pa tudi anekdota njene matere o njegovih knjigah, ki so bile edino, kar je Mary rešila iz plamenov, mu ni dala miru. Vsa stvar je bila zadosti jasna, ki bi razuzdanca veselila, moža z načeli pa bolela.

»Ubogo dekle,« je začel premišljevat, »za vse na svetu ne bi hotel biti vzrok nesreče takega nedolžnega ljubkega dekleta. Tega bi si nikdar ne mogel odpustiti. Odpustiti? Zakaj pravim odpustiti? Saj nikdar nisem zinil besedice, ki bi mogla zbuditi tako čuvstvo v njenem

sreču. Ne, tega ne, a živel sem več mesecev pod isto streho, neprestano sem bil v njeni bližini in ji še dal tiste nesrečne knjige. To je bilo nespametno, zdaj vidim; a sam Bog ve, da sem to storil brez namena. Kako nepreračunljivo je človeško srce! Ubogo kmetsko dekle se je vdalo ljubezni, o kateri ve, da je brezupna, dasi je pametna in bi se zgrozila ob misli, pečati se z ljubeznijo, ki se ji ne vrača, kakaj občutljiva je kakor kakšna odlična dama. In vendar bojim se, da me ljubi. Moral bi jo opozoriti, naj zatre to, česar ni mogla preprečiti. Kako pogosto tako čuvstva premagajo pamet! Kako neenaka je borba med pametjo in srcem! Zakaj vendar človeka vodi pamet, ko je tako nezanesljiva, ako pride do izkušnje? Zakaj?«

Tako je De Lacy premišljeval, dokler ga ni nazadnje spanec premagal.

XLVI. poglavje.

De Lacyjev svet. — Svatba.

Beseda Lorda A... je držala. Ni odlašal, da ne bi poslal Roryjevega slučaja lordu lajtnantu in tako je dobil dovoljenje, naj ga takoj izpusti iz ječe. Ko je bil Rory zopet svoboden, sta se sešla z De Lacyjem in ta mu je povedal, da namerava zapustiti Irsko in mu predlagal, naj gre z njim, ker dvomi, da bi bilo njegovo življenje varno, če bi ostal na Irskem.

»Kako bi mogel pustiti mater in Mary in...«

»Kathleen,« je dopolnil De Lacy.

»Da,« je priznal Rory in se smehljaj.

»To uvidevam, Rory, in nočem, da bi jih zapustili; saj bi lahko šle z vami.«

»Na Francoskem bi se čutile tuje, gospod.«

»Nisem rekel besede o Francoskem. Kako pa z Ameriko?«

»O, to je pa kaj drugega! A kako pa jih vzamem

tja, ko nimamo več tistega, kar smo nekdanj imeli? Za to bi bilo treba dosti denarja.«

»Denar naj vas ne briga, Rory. Nameravam namreč prodati vse, kar imam in se naseliti v Ameriki. Tam bom kupil veliko zemlje, za kar bom rabil ljudi in koliko bolje bo zame, če bi imel take, ki jih poznam in spoštujem, kakor če bi imel tuje. Vi boste tam moj učitelj in me boste učili kmetovanja. Preden greste, uredite tisto, kar vem, da vam je najbolj pri srcu; poročite se s Kathleeno jutri, če hočete.«

»To bi bilo pa res lepo,« je dejal Rory.

»Sicer pa, ali pojdete ali ne, Rory, denarja naj vam ne manjka. Kathleeni bom dal toliko dote, da bosta lahko udobno živela. V kaj morete pričakovati, kakor preganjanje, če ostanete v tej nesrečni deželi, kar vam pa resno odsvetujem po izkušnji, ki ste jo imeli z irsko pravičnostjo? Če se poročite in imate družino, lahko ostanete neki dan po vaši nasilni smrti brez očeta; med tem ko, ako greste z menoj, boste živeli in jih gledali, kako bodo rasli okoli vas, vam pomagali pri kmetiji in vam postali opora na stare dni.«

»Gospod De Lacy, ne morem se vam zahvaliti; gospod, v resnici se ne morem zahvaliti za vso vašo do broto do mene! Ne bom govoril — ne morem govoriti...« in ubogi fant je umolknil in si potegnil z roko čez oči. »Storili se me najsrečnejšega moža na Irskem. Da se bom lahko poročil s svojim ljubim dekletom takoj, ko me bo hotela! O, Bog vas blagoslovi! In kako bo lepo, ko bom imel vse po svojem! Vidite, gospod, vaše do brote ne zavračam, ampak jo sprejemam z vsem srcem. Naj vam bo plačano vse, kar ste mi dobrega storili; želim vam, da bi dobili dekle, ki vas bo vredno, in ki vas bo ljubilo, kakor ljubi mene moja Kathleen in Bog daj, da doživite veselje, ki ste ga meni pripravili s tem, da morem pritisniti svoje dekle na srce. Res nisem mislil...«